БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

18-йил чиқиши.

№ 135 (4341).

9 ИЮЛЬ ЖУМА 1971 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ДАЛА ИШЛАРИ БИР МАРОМДА ОЛИБ БОРИЛСИН

ПРАВДА

Урим арафасида Ростов область Зерноград районидаги Киров номли колхоз механизаторлари хўжалик ларнинг раҳбарлари ва мутахассислари билан бирга иш планини тузиб чиқдилар. 13.852 гектар майдондаги ғаллани саккиз-ўн кунда ўриб-йиғиб олиш, гектар бошига 27 центнердан дон беришга ва 25 июлгача тайёрлов пунктларига 18,2 минг тонна, яъни пландагидан анча кўп ғалла етказиб беришга қарор қилинди. Бу рақамларнинг ҳаммаси аниқ ҳисоб-китоб ва реал имкониятларга асосланган. Ҳозирги вақтда колхозчилар ўз режаларини зарбдор меҳнат билан мустаҳкамлаб, дала ишларини комплекс равишда олиб бормоқдалар. Урим-йиғим билан бир вақтда ем-хашак тайёрланмоқда, экин парвариш қилинмоқда. Дон деҳқонлари илғор коллективдан ўрнак олиб беш йилликнинг биринчи йили топшириқларини барвақт бажариш учун, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини янада ошириш учун мусобақани авж олдириб юбордилар.

Урим-йиғимнинг долзарб кунларида Зерноград райони механизаторларининг ташаббуси алоҳида аҳамият касб этади. Бу ташаббус қишлоқ меҳнаткашларини меҳнатни моҳирона, ғоят серунум қилиб ташкил этишга даъват қилади. Кишиларнинг маҳорати ошганлиги, колхоз ва совхозларнинг техника билан яхши таъминланганлиги эндиликда ҳосил ўрим-йиғими ва ғалла тайёрлашни экин парвариши ва чорва учун ем-хашак жамғаришни юксак суръатлар билан олиб боришга имкон беради. Шимолий Кавказ ва Украинадаги кўпгина хўжаликларнинг механизаторлари айни шу тахлитда кенг кўламда иш олиб бормоқдалар.

Қишлоқ меҳнаткашларининг ҳаётида КПСС XXIV съездидан кейин қабул қилинган мажбуриятларни бажаришнинг энг масъулиятли дамлари бошланди. Мамлакатнинг жанубида ўрим-йиғим авж олдириб юборилди. Марказий ва шарқий районларда, Урта Осиё ва Закавказье республикаларидаги экинлар авайлаб парвариш қилишни талаб этади. Пичан ўраётган бригада ва звенолар учун ҳар бир кунгина эмас, ҳар бир соат ҳам ғаниматдир. Партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ишни шундай ташкил этишлари керакки, уни бажаришга ҳеч қандай халақит берилмасин, одам ва техника бекор туриб қолмасин. Жатка ва комбайнларни энг қисқа муддат ичида ремонтдан чиқармоқ, уларни паст ва ётиб қолган ғаллани ўрадиган мослама билан ускуналамоқ, автотранспорт, элеватор ва қабул пунктларининг бетўхтов ишлашини таъминламоқ, қисқа қилиб айтганда ҳосилнинг тез ва нобуд қилмай ўриб-йиғиб олинишини таъминламоқ зарур.

Ёмғирдан сўнг экинларгина эмас, шу билан бирга бегона ўтлар ҳам бўй чўза бошлади. Ҳозирги вақтда чопиқ қилинадиган ва техникавий экинларнинг намунали парваришини йўлга солиш, мўл ҳосил тўплаш учун ҳамма ишни бажариш ғоят муҳим ишдир. Шу кунларда Курск областининг Совет районидаги деҳқонлар қимматли ташаббус бошладилар. Улар донли экинлар, қанд лавлаги, картошка, маккажўхоридан мўл ҳосил етиштириш мажбуриятини зиммаларига олиб, экинларни яхши парвариш қилишни ташкил этдилар ҳамда колхоз ва совхозларнинг меҳнаткашларини ҳар бир далани намунали ҳолатга келтиришга даъват этдилар. РСФСР Министрлар Совети уларнинг ташаббусини маъқуллади. Бу ташаббус кенгроқ ёйилишига сазовор деб топилди. Бегона ўтлар тупроқдаги озуқа моддаларни олиб кетиб ер маҳсулдорлигини камайтиришига йўл қўйиб бўлмайди. Холбуки экин тўғрисида яхши ғамхўрлик қилмаётган хўжаликлар ҳам бор. Масалан, Туркманистоннинг бир қанча жойларида ғўзани чопиқ қилиш ва суғориш муддатлари ўтказиб юборилмоқда. Қорабековул районида баъзи далалар суғорилмади, дуруст ишлов берилмай, бегона ўт босиб кетди. Саратов областининг баъзи хўжаликларида ҳам экин парвариши яхши эмас. Экинга бундай бепарво қараш ҳосилга зарар етказиши мумкин.

Ем-хашак тайёрлашнинг чорвачиликни янада ривожлантиришда жуда катта аҳамияти бор. Пичан ўришда, сенаж ва силос бостиришда, ем-хашак экинларини ўтоқ қилишда оммавий шанбалик ва якшанбаликлар ташкил этган Москва шаҳри ва области коммунистларининг ташаббуси ҳамма ерда қўллаб-қувватлашга сазовор бир ишдир. Ленинград, Олма-Ота, Рига, Вильнюс, Пермь ва бир қанча бошқа шаҳарлар корхоналарининг коллективлари қишлоқ меҳнаткашларига яхши ёрдам бермоқдалар. Шу муносабат билан қишлоққа келувчи кишиларнинг меҳнати тўғри ташкил этилиб, ем-хашак тайёрлаш прогрессив технологиясига асосланиши айниқса муҳимдир.

Жанубдаги районларда маккажўхорини дон ва силос бостириш учун ўриб-йиғиб олиш дамлари яқинлашмоқда. Бу йил маккажўхори даласи катта — 19 миллион гектардан зиёд. Маккажўхоридан йилдан-йилга мўл ҳосил олиб келаётган илғор хўжаликлар ўрим-йиғимга барвақт тайёрланяптилар. Лекин шундай қилмаётган хўжаликлар ҳам бор. Узбекистоннинг маккажўхори ўрим-йиғими яқин орада бошланадиган баъзи колхоз ва совхозларида кўп техника ҳали ишга тайёр эмас. Масалан, Хоразм областининг хўжаликларида июль ойининг бошларигача сўта йиғиштирувчи ва кўк поя ўрувчи комбайнларнинг учдан бир қисмигина ремонтдан чиқарилган. Қозоғистоннинг бир қанча районларида ҳам бундай машиналарни ҳозирлашда сусткашлик қилинмоқда. Ҳамма техникани тахт қилмоқ учун хўжаликларнинг раҳбарлари, «Сельхозтехника» бирлашмасининг ремонтчилари чаққон ҳаракат қилмоқлари керак.

Қишлоқ партия ташкилотлари меҳнат унумдорлигини ошириш учун механизаторлар мусобақасига бошчилик қилишга, хўжаликларнинг резервлари ва имкониятларидан максимал даражада фойдаланишга эришишга даъват этилганлар. Коммунистлар ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларига қўйилиб, зарбдор иш намуналарини кўрсатаётган колхоз ва совхозларнинг ҳамиша омади келмоқда. Масалан, Қрим область Жанкўй районидаги «Россия» колхозида 157 коммунистдан 137 таси дала мудири чорвадор, механизатор бўлиб ишлаб, мусобақа ташкилотчилари бўлиб чиқмоқдалар, фан ва илғор практика ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш тўғрисида ғамхўрлик қилмоқдалар. Шунинг учун ҳам бу хўжалик маҳсулот ишлаб чиқаришни йилдан-йилга кўпайтириб бораётганлиги тасодифий бир хол эмас. Ўтган беш йилликда колхозда ўртача йиллик дон ҳосили гектар бошига 35,8 центнер, ҳар бир бош сигирдан соғиб олинган сут 3.370 килограмм бўлса, меҳнат унумдорлиги эса 84 процент кўтарилди. Бултур ишлаб чиқариш рентабеллиги 98 процентга етди. Хўжалик фаолиятига партия раҳбарлигининг самараси мана шунақа!

Қишлоқда ёз азалдан долзарб мавсумдир. Ғалла ўриш ва янчиш, элеваторларга дон ташиб келтириш, похол ва сомон йиғиб олиш, чорвага ем-хашак тайёрлаш, ҳайдаладиган ердаги экинлар парвариши, ерни келаси йилги ҳосил учун ҳайдаб қўйиш каби ишлар вақтида ўтказилмоғи керак. Меҳнатни моҳирона ташкил этиш, техникадан тўғри фойдаланиш, хўжаликларнинг раҳбарлари кишилар тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиб туриши деҳқонлар ва чорвадорлар беш йилликнинг биринчи йилида ўз олдиларига қўйган мақсадга эришувларида муваффақиятни таъминлаб берувчи омиллардир. Бу мақсад эса юксак: давлатга қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш планини тўла ва ошириб бажариб, Ватанга кўпроқ қишлоқ хўжалик маҳсулотлари бериш, барча колхоз ва совхозлар экономикасининг янада мустаҳкамланишига эришишдан иборатдир.

(1971 йил 7 июлдаги бош мақола).

ҚАДРЛИ УРТОҚЛАР! ИЮЛЬ ОЙИНИ «ОҚ ОЛТИН»ДАН МУЛ ҲОСИЛ ТУПЛАШДА ЗАРБДОР ОЙ ДЕБ ЭЪЛОН ҚИЛАЙЛИК. БУ ДАВРДА БАРЧА МАЙДОНЛАРДАГИ ҒУЗАЛАРГА КАМ ДЕГАНДА ИККИ МАРТА КОМПЛЕКС ИШЛОВ БЕРИШ ЛОЗИМ. ҲАР ТУП ҒУЗАДА КАМ ДЕГАНДА 7—8 ТАДАН БУЛИҚ КУСАК БУЛИШИГА ЭРИШАЙЛИК. ҒУЗА ЧЕКАНКАСИНИ УЗ ВАҚТИДА УТКАЗАЙЛИК.

(Тошкент область қишлоқ хўжалиги ходимларининг мурожаатидан).

ПОЁНСИЗ пахтазорлар кун сайин чирой очмоқда. Далаларда яшнаб ўсаётган ғўзалар гулга гул қўшиб, кўсак тугмоқда. Бу миришкор деҳқоннинг эрта баҳордан бери қилган самарали меҳнати натижасидир. Шу кунларда Янгийўл районидаги «Интернационал» колхози далаларида ҳосил учун кураш янада қизғин тус олган. Азамат механизаторлар ишлов беришни кун сайин кучайтириб, ғўзаларни серҳосил қилиб ўстирмоқдалар. Суратда: колхозининг Мирраҳим Камолов бошлиқ звено даласида ғўзаларни парваришлаш пайти.

А. АБАЛЯН фотоси.

ИЛҒОРЛАРГА КЎЧМА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети давлатга сабзавот ва картошка сотиш бўйича республика областлари, районлари ва колхоз-совхозлари ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1971 йил 1 июлгача бўлган якунларини қараб чиқдилар.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроқларини қуйидагиларга беришга **қарор қилинди:**

Сурхондарё областига (область партия комитетининг секретари ўртоқ **Муродов,** область ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Каримов,** область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Саидаҳмедов,** область совхозлар трестининг директори ўртоқ **Туробов,** область матлубот жамиятининг раиси ўртоқ **Жумаев)** берилди. Бу область картошка тайёрлаш йиллик планини 51,8 процент, сабзавот тайёрлаш планини 62.1 процент бажариб, ассортиментда белгиланган маҳсулотларни етказиб беришни таъминлаган.

Тошкент областидаги **Калинин районига** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Камолов,** район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Тошхўжаев,** район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Асадов,** район матлубот жамияти тайёрлаш конторасининг директори ўртоқ **Охунов)** берилди. Бу район 5133 тонна ёки планга нисбатан 37 процент картошка, 18 минг 863 тонна ёки планга нисбатан 21 процент сабзавот, шу жумладан 51,8 процент карам, 29,3 процент пиёз, 38.9 процент бодринг, 5.7 процент сабзи, 18,2 процент лавлаги ва 37 процент бошқа сабзавот маҳсулотлари тайёрлаган.

Калинин районидаги **Охунбобоев номли колхозга** (колхоз раиси ўртоқ **Жалилов,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Ҳакимов,** бош агроном ўртоқ **Эшонов)** берилди. Бу колхоз давлатга 821 тонна ёки йиллик планга нисбатан 100 процент картошка, 1540 тонна ёки йиллик планга нисбатан 35 процент сабзавот, шу жумладан 129,8 процент карам, 43,7 процент бодринг, 55,9 процент пиёз, 14,9 процент сабзи, 14,2 процент лавлаги ва 215,8 процент бошқа хил сабзавот маҳсулотлари тайёрлаган.

Сурхондарё область Жарқурғон районидаги **«Ленин йўли» совхозига** (совхоз директори ўртоқ **Туляков,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Тожиев,** ишчилар комитетининг раиси ўртоқ **Бабалов)** берилди. Бу совхоз 1046 тонна ёки планга нисбатан 18,9 процент сабзавот, шу жумладан 46.9 процент карам, 114.6 процент бодринг ва 76,2 процент бошқа хил сабзавот маҳсулотлари тайёрлаган ҳамда картошка тайёрлаш йиллик планини 68,7 процент бажарган.

Тошкент область Калинин районидаги **«Партия XXI съезди» совхозига** (совхоз директори ўртоқ **Қамбаров,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Мирзоҳидов,** бош агроном ўртоқ **Одилов,** ишчилар комитетининг раиси ўртоқ **Абдуллаев)** берилди. Бу совхоз 1558 тонна ёки йиллик планга нисбатан 33.8 процент сабзавот, шу жумладан 23,2 процент карам, 92.7 процент пиёз, 59,7 процент бодринг 24,1 процент лавлаги ва 85,7 процент бошқа хил сабзавот маҳсулотлари тайёрлаган ҳамда картошка топшириш планини 97.3 процент бажарган.

* * *

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети ва область ижроия комитети районлар, колхозлар, совхозларнинг давлатга сабзавот, картошка топшириш ва тайёрлаш, шунингдек райпищеторгларнинг маҳсулот тайёрлаши ва аҳолига сотишнинг 1971 йил 1 июлгача бўлган ишлари натижаларини кўриб чиқиб, қарор қиладилар:

Ўзбекистон КП область комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи **Орджоникидзе районига** (район партия комитетининг биринчи секретари **П. Юсупов,** район ижроия комитетининг раиси **М. Қосимов,** район комсомол комитетининг секретари **М. Рўзиева,** қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш ва сифатини текшириш район бош давлат инспектори **Х. Йўлдошев** ўртоқлар) берилди. Бу район июнь ойида белгиланган шартномалардаги сабзавотларни ассортиментлар бўйича давлатга топшириш планини 147,6 процент, картошка топшириш планини 139 процент бажаришга эришган.

Кўчма Қизил байроқ Калинин районидан олиб берилади.

Ўзбекистон КП область комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи Калинин районидаги **«Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхозига** (раиси **Т. Мирзаев,** бошланғич партия ташкилотининг секретари **Н. Саидов,** бош агрономи **С. Суннатов** ўртоқлар) берилди. Бу колхоз июнь ойида белгиланган шартномалардаги сабзавотларни давлатга ассортиментлар бўйича сотиш планини 186 процент, картошка сотиш планини 300 процент бажаришга эришган.

Кўчма Қизил байроқ шу райондаги Охунбобоев номли колхоздан олиб берилади.

Ўзбекистон КП область комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи Орджоникидзе районидаги **«Қизил Ўзбекистон» колхозига** (раиси **А. Эгамназаров,** партия ташкилотининг секретари **А. Соатов,** бош агрономи **С. Олифиренко** ўртоқлар) берилди. Бу колхоз июнь ойида белгиланган шартномалардаги сабзавотларни ассортиментлар бўйича давлатга сотиш планини 159 процент, картошка сотиш планини 200 процент бажарган.

Кўчма Қизил байроқ Калинин районидаги Орджоникидзе номли колхоздан олиб берилади.

Ўзбекистон КП область комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи Калинин районидаги **«Партия XXI съезди» совхозига** (директори **Р. Қамбаров,** партия ташкилотининг секретари **А. Мирзоҳидов,** бош агрономи **Ғ. Одилов** ўртоқлар) берилди. Бу совхоз июнь ойида белгиланган шартномаларда кўрсатилган сабзавот маҳсулотларини давлатга топшириш планини ассортиментлар бўйича 124 процент, картошка топшириш планини 243 процент бажарган.

Ўзбекистон КП область комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи Тошкент шаҳридаги Чилонзор райпищеторгига (директори **Ш. Тўраев,** партия ташкилотининг секретари **Т. Исабоев** ўртоқлар) берилди. Бу райпищеторг коллективи бир ойлик сабзавот тайёрлаш ва аҳолига сотиш планини 131.7 процент, картошка сотиш планини 100 процент бажарган.

Кўчма Қизил байроқ Тошкент шаҳридаги Киров райпищеторгидан олиб берилади.

Калинин районидаги Охунбобоев номли колхозининг Р. Пўлатов бошлиқ сабзавотчилик бригадаси аъзолари тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки йилида ўзларига бириктилган майдонлардан 712 тонна маҳсулот кўтаришга аҳд қилишди. Бу ўтган йилдагига нисбатан 32 тонна кўпдир. Шу кунларда бригада пайкалларида сабзавот экинларидан мўл ҳосил етиштирилди. Айниқса карам, сабзи, помидор, бодринглардан мўлжалдагидан анча кўпроқ хирмон кўтарилмоқда. Суратда: бригада пайкалларида бодринг узиш пайти.

Қ. РОЗИҚОВ фотоси. (ЎзТАГ).

СЕРАВЖ ҒЎЗАЛАР

Хўжанд ака бугун ҳам эрта уйғониб тўғри пахтазор томон йўл олди.

Далада меҳнат авжига чиққан. Моҳир сувчилардан Эгизбой Норбўтаев ва Абдуқул Тангирбергеновлар ғўза қатор ораларига бир меёрида сув тарашмоқда. Бригадир уларнинг ишидан мамнун бўлгани ҳолда қўшни картага ўтди. Моҳир сувчи Абдураҳмон Бойбўтаев уни очиқ чеҳра билан кутиб олди.

— Иккинчи сувни ҳам бошлаб юбордим,— деди қувониб. — Тунда кеча айтган картага сув тараб бўлдим. Энди Эгизбой аканинг олдига кетаяпман. Уларга кўмаклашмоқчиман...

— Жуда соз! — жавоб қилди бригадир. — Шу кунларда ғўзани сувга қондириб олсак, ютуқ бизники. Сен тепаликда жойлашган карталарга алоҳида эътибор беришинг керак. Дарвоқе, механизатор Николай Унчиков кўринмайдими?

— Николай машинамга бир қараб олай, деганди, тушдан сўнг чиқиб, ишни тезлаштиради.

Бригадир Хўжанд Данкиренов далада меҳнат қилаётган бригада аъзолари Олмаш Батримбетова, Мария Нўрғозиева, Шамшад Батримбетовалар билан хол-аҳвол сўрашиб, уларнинг ишини кузатиб карта чеккаларини бегона ўтлардан батамом тозалаш кераклигини уқтирди.

Бригада аъзолари бу йил ўз зиммаларига юксак мажбуриятлар олишган. Улар имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, ҳар гектар пахта майдонидан пландаги 22 центнер ўрнига 30 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олишмоқчи. Меҳнатсевар колхозчилар юксак масъулиятни ҳис қилган ҳолда самарали ишламоқдалар.

Бўка районидаги Мичурин номли колхознинг Қўрғинбой Турғунов, Худойберган Раҳимбердиев, Исмоил Маҳмудов бошқараётган бригадаларда ҳам ғўза парвариши сифатли олиб борилмоқда.

ПАРВАРИШ ҚИЗҒИН

Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» колхозининг Нурғози Мингбоев бошлиқ 14-бригада аъзолари ғўза парваришига жиддий эътибор беришмоқда, ҳозирги долзарб кунларнинг ҳар бир соатидан унумли фойдаланишяпти.

Бригаданинг 80 гектар пахта майдони бор. Барча карталарда ғўзалар бир текисда авж олмоқда. Моҳир сувчилардан Сотой Аґжонов, Турғунбой Чирчиқбоев, Гулбой Шаметовлар ҳар бир туп ғўзани қондириб суғоришяпти. Бригада аъзоларидан Турсуной Саидкаримова, Фарида Сатаева, Айтқул Тўхтаровалар ҳам бу борада бошқаларга ўрнак бўлишмоқда.

Азамат пахтакорлар бу йил ўз зиммаларига юксак мажбуриятлар олишган. Улар ҳар гектар пахта майдонидан 30 центнер ўрнига 36 центнердан пахта етиштиришмоқчи.

И. ТУЛЕСБОЕВ.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ҒАЛЛА ЎРИМ-ЙИҒИМИНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 8 ИЮЛГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи стун — бир кунлик ўсиш, иккинчи стун — мавсум бошидан бери ўрилгани.

Калинин	2,5	94,4
Оққўрғон	1,6	82,0
Ўрта Чирчиқ	3,3	78,2
Орджоникидзе	11,9	76,8
Янгийўл	15,5	71,7
Бекобод	7,1	70,6
Бўка	2,1	65,2
Пискент	—	53,5
Юқори Чирчиқ	3,1	44,9
Бўстонлиқ	6,6	24,8
Область бўйича	4,6	59,7

УЛАН-БАТОРДАГИ ТАНТАНАЛАРДА ҚАТНАШИШ УЧУН

УЛАН-БАТОР, 8 июль. (ТАСС). Монголия Халқ Революцион партияси ва Монголия Халқ Республикаси ҳукуматининг таклифига биноан, Монголия халқ революциясининг 50 йиллиги муносабати билан ўтказиладиган тантаналарда қатнашиш учун совет партия-ҳукумат делегацияси бугун Улан-Баторга келди. Делегацияга КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бошчилик қилади.

Улан-Батор аэропортида совет делегациясини Ю. Цеденбал, Ж. Самбу ва Монголия Халқ Революцион партияси ҳамда Монголия Халқ Республикаси ҳукуматининг бошқа раҳбарлари кутиб олдилар.

Аэропортда Монголия халқ армияси қўшинларининг фахрий қоровули саф тортди.

А. Н. Косигин ва Ю. Цеденбал монгол қўшинлари сафига яқинлашиб келадилар. Фахрий қоровул бошлиғи СССР Министрлар Советининг Раисига рапорт беради.

Меҳмонлар ва уларни кутиб олувчилар шаҳарга қараб йўл олдилар.

ИНДУСТРИАЛ РОСТОВГА ЛЕНИН ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

РОСТОВ-ДОН (ТАСС). Ростовликлар жонажон шаҳарларига Ленин ордени топширилишини тантанали байрам қилдилар. Орденни топширишга бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Йиғилишда КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев нутқ сўзлади. К. Ф. Катушев КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, Совет Ҳукумати номидан шаҳар ишчиларини, инженер-техник ходимларини, барча меҳнатчиларни юксак мукофот билан самимий табриклади ва орденни шаҳар байроғига қадаб қўйди.

ҒЎЗАНИ ҚОНДИРИБ СУҒОРАМИЗ

КПСС XXIV съезди қарорларидан руҳланган колхозимиз аъзолари бу йил хўжаликнинг турли тармоқларини ривожлантириш, пахта ҳосилдорлигини ошириш юзасидан ўз зиммаларига юксак мажбурият олдилар.

Ҳозир зиммага олинган мажбуриятлар аста-секин бажариляпти. Колхозимиз пиллакорлари 10200 ўрнига 12400 килограмм пилла сотиб планни 121 процент, чўпонларимиз 5800 ўрнига 6800 килограмм жун сотиб, планни 117 процент бажардилар. Ярим йиллик сут, гўшт тайёрлаш планлари, бир йиллик тухум, қўзи олиш планлари тўла ва ошириб адо этилди.

Пахтакорларимиз эса ҳосилдорликни 25,6 центнердан 31 центнерга етказиш учун кураш олиб боришяпти. Бунинг учун улар дастлаб бу йил бултурги нисбатан гектарда кўчат 4000 туп бўлишини таъминлашди. Ҳозир барча майдонларда ғўза барқ уриб ривожланмоқда. Гуллар кўсакка айланмоқда.

Пахта ҳосилдорлигини оширишда барча колхозлар, механизаторлар сингари сувчиларнинг ҳам роли катта, албатта. Агар сувчилар ихлос қўйиб ишлашмаса, хафсаласизлик қилишса, ғўзани сув билан эзиб қўйишса касалга чалиниб қолиши, кўпгина кўчат нобуд бўлиши мумкин. Шунинг учун ҳам сувчиларнинг ҳосилдорликни оширишда хизматлари катта. Колхозимиз сувчилари ҳалол, фидокор, камтар, ўз ишларига меҳр қўйган кишилардир. Улар ғўзани сифатли суғоришга ҳаракат қилмоқдалар.

Колхозимизда 1202 гектар пахта майдони бор. Шу ерларга иккинчи сув тараш давом этаяпти. Биринчи сувдан кейин айрим карталардаги ғўзаларнинг ўсиши тезлашиб кетди. Шу сабабли иккинчи сув қўйишга унча шошилмадик.

Энди саратон кирди, ғўзани саратон сувига қондириш пайти келди. Иккинчи сувни тезлаштириш, сувчилар сонини кўпайтириш талаб қилинмоқда. Илгари саксонга яқин киши сувчилик қилаётган бўлса, ҳозир улар сони тўқсондан ошди. Ёппасига иккинчи сув таралмоқда.

Бизда Назарали ота Олимбоев, Баҳодир Раҳматов, Боқивой Усмонқулов, Холбўта Турдиқулов, Ускан Тангиров, Сиддиқ Эрматов, Абдиқосим Содиқов сингари астойдил меҳнат қилаётган сувчилар кўп.

Бизда сувчиларга қулай маиший шароит яратилган, ер шароитига қараб табақаланган ҳолда ҳақ тўланади. Масалан, янги очилган 1 гектар ерга сув қўйган кишига 9 сўм, қолган ерларга 7 ва 8 сўмдан берилади.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти сувчиларга катта ғамхўрлик кўрсатяпти. Сувчиларимиз бунга жавобан астойдил ғўзани саратон сувига қондириш, сифатли суғоришга астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

Юнус РЎЗИМАТОВ,
Урта Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз бош сувчиси.

*

Тошкентдаги Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонти заводи коллективи КПСС XXIV съезди тарихий қарорларига жавобан иш суръатини кундан-кунга жадаллаштирмоқдалар. Корхонада давлат планлари ой сайин муваффақиятли адо этиляпти. Бунда механика цехи ишчи-хизматчиларининг ҳам катта ҳиссалари бор. Улар цехлараро социалистик мусобақада пешқадамлик қилишяпти. Суратда: слесарлардан Г. Деев (чапдан), И. Скрипников, цех бошлиғи Н. Ситников ва П. Мазов ўртоқлар дизель блоки сифатини текширмоқдалар (ўнгда), дизель цехининг ички кўриниши (чапда).

А. АБАЛЯН фотолари.

ЭНЕРГЕТИКАМИЗ ИСТИҚБОЛИ

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилларга мўлжалланган плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директиваларида электр энергетикани халқ хўжалигининг бошқа тармоқларига нисбатан анча тез суръатлар билан ривожлантириш назарда тутилган, шу йиллар давомида республикамиз энергетика саноати ҳам тараққий этади.

Ўрта Осиё энергетика ресурсларига бой ўлка, Бу жиҳатдан у мамлакатимизнинг бошқа иқтисодий районларига нисбатан жуда кўп афзалликларга эга. Ўлкамиздаги энергетик ресурслар умумий ҳажми шартли ёқилғига айлантириб ҳисоблаганда 110 миллиард тоннага яқинини ташкил этади. Бу миқдорнинг техника жиҳатдан фойдаланиши мумкин бўлган қисми СССР сув ресурсларининг 14,2 процентини ташкил этади.

Бу энергетикани, шу асосда халқ хўжалигининг барча тармоқларини тез суръатлар билан ривожлантириш имкониятларини берувчи мустаҳкам негиз бўлиб хизмат қилади.

1965 йилдан 1971 йилгача республикамизнинг энергетика қувватлари бир миллион киловаттдан ортиқроқ ошди. Саккизинчи беш йиллик мобайнида Ўзбекистонда электр энергия ҳосил қилиш 11,5 миллиард киловатт соатдан 17,6 миллиард киловатт соатга етди.

Ўзбекистон энергия системаси қувватларининг асосий қисмини ёқилғи станциялари ташкил этади. Албатта гидроэлектр станцияларнинг ҳам ҳиссаси катта. Лекин, сўнгги йилларда ёқилғи асосида ишловчи нурхоналар қурилиши кенг кўламда олиб борилди. Саккизинчи беш йиллик мобайнида уларнинг қуввати деярли икки баравар ошди. Бундай нурхоналар ишининг иқтисодий кўрсаткичлари яхшиланди. Беш йилликда ҳар бир киловатт соат электр қуввати ҳосил қилиш учун сарфланадиган ёқилғи миқдори 47,8 грамм камайди. Электр станциялар эҳтиёжлари учун ишлатиладиган энергия миқдори анча озайди ва ҳозирги вақтда у ҳосил қилинаётган нурнинг 5,98 процентини ташкил этмоқда. Ўтган йилнинг охиридаги якунларга мувофиқ Навоий, айниқса Тошкент ГРЭСининг блоклари тежамкорлик даражаси жиҳатидан мамлакатда энг яхшилардан бири, деб белгиланди.

Ҳаммага маълумки, ҳозирги вақтда ҳосил қилинаётган нурнинг асосий қисми саноат эҳтиёжлари учун сарфланаяпти. 1975 йилга келиб саноат истеъмол қиладиган электр энергияси ҳосил қилинган барча нурнинг 60 процентга яқинини ташкил этиши назарда тутилмоқда. Лекин унинг солиштирма миқдори муттасил камайиб боради, чунки, электр энергияси коммунал-маиший хизмат кўрсатиш сектори, айниқса, қишлоқ хўжалиги эҳтиёжлари учун тобора кўпроқ сарфланадиган бўлади ва у ишлаб чиқарилган барча нурнинг тахминан 40 процентига тенг бўлади.

Сўнгги беш йилда қишлоқ хўжалиги томонидан электр энергиясини истеъмол қилиш икки баравар ортди. Ўтган йили у 1,8 миллиард киловатт соатни ташкил этди. Бу миқдордаги электр энергиясининг ярмига яқини қишлоқ меҳнаткашларининг уй-рўзғор ва маданий эҳтиёжлари учун сарфланди.

Пахтачиликнинг ривожланиши билан унга алоқадор бўлган саноат соҳалари, жумладан пахтани қайта ишлаш, тўқимачилик, ёғмой, озиқ-овқат ва гидролиз саноати тараққий этиб боради. Бу тармоқлар корхоналари асосан қишлоқ районларида жойлашган. Бундай корхоналарни механизациялаш ва автоматлаштириш учун кўплаб электр энергияси сарфланади.

Шаҳарлар ва қишлоқларни, халқ хўжалигининг барча тармоқларини электрлаштириш ишлари бундан буён ҳам кенг кўламда давом эттирилади. Мавжуд энергетика қувватларидан фойдаланиш яхшиланади, янги нурхоналар қурилади.

Тошкент ГРЭСининг янги блоклари ишга туширилади ва унинг умумий қуввати 1 миллион 920 минг киловаттга етади. Чорвоқ ГЭСининг навбатдаги агрегатлари ток бера бошлайди. Яқин келажакда бу нурхона лойиҳадаги қувватига етади ва ҳар йили халқ хўжалик эҳтиёжлари учун юзлаб миллион киловатт соат ток етказиб берадиган бўлади. Энергетикамизнинг улкан станцияси Сирдарё ГРЭСи қурилиши жадал суръатлар билан давом эттирилади. Унинг умумий қуввати 4 миллион 400 минг киловатт соатга етади. Хўжакент ГЭСи қурилиши бошлаб юборилди. Унинг асосий қувватлари тўққизинчи беш йилликда фойдаланишга топширилади.

Ўзбекистон энергетикасининг тез суръатлар билан ривожланиши республикамиз халқ хўжалигининг интенсив юксалиши, шаҳарлар ва қишлоқлар аҳолиси фаровонлигининг анча яхшиланиши учун катта-катта имкониятлар вужудга келтиради.

В. С. КРЕМКОВ,
Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги бош техник бошқармасининг бошлиғи.

МАДАНИЙ-МАИШИЙ ХИЗМАТ ЯХШИЛАНМОҚДА

Шу кунларда областимиз маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг хизматчилари колхоз-совхозларда бўлиб, аҳолига маданий хизматни янада яхшилаш борасида дуруст иш қилмоқдалар.

Областимизнинг аҳолисига 32 та маиший хизмат кўрсатиш комбинати ўндан ортиқ хилдаги хизмат кўрсатмоқда. Шулардан 2 таси янги типдаги, ҳар бири 48 ишчи жойига эга бўлган икки қаватли маиший хизмат комбинатларидир. Булар Ғазалкент ҳамда Калинин район маркази Эшонгузарда ишга туширилди.

Ҳозир Бекобод, Олмалиқ, Чирчиқ шаҳарларида ҳам шундай маиший хизмат кўрсатиш комбинатлари ишга туширилиши мўлжалланмоқда.

Яқиндан бошлаб Бекобод районининг Олмазор посёлкасида, Оққўрғон районининг Солдат посёлкаларида ҳар бири беш хил маиший хизмат кўрсатиш комбинатлари ишга туширилди. Бу комбинатларда радиоприёмник, турли хил пойафзал ҳамда бичиш-тикиш ишлари олиб борилаётир. Колхоз-совхозлардаги устахоналар сони эса 24 тага кўпайтирилади. Бундан ташқари, Бекобод районидаги Навоий номли ҳамда Свердлов номли колхозларида, 1-«Оҳангарон» совхозида ҳамда Янгийўл районидаги «Интернационал», «Ленинизм» колхозларида янги устахоналар очилди.

Куни кеча Оққўрғон ҳамда Бекобод районларидаги бир неча колхозларда ҳам маиший хизмат кўрсатиш уйининг филиаллари ташкил этилди. Оржоникидзе районидаги «Химик» совхозида Ўрта Чирчиқ районидаги «Ташплем» совхозида, Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленинский путь колхозларида эса янги устахоналар ташкил этилди. Бу устахоналар аҳолига 7 хилдан ортиқ маиший хизмат кўрсатади.

Бундан ташқари, областимиздаги ҳар бир район марказида ташкил этилган маиший хизмат кўрсатиш комбинатлари ҳам пахтакорларга амалий ёрдам бермоқдалар. Ҳозир 12 та автомашина йўлда. Уларда маиший хизмат кўрсатиш комбинатларнинг кўчма устахоналари жойлашган. 6 хилдан ортиқ маиший хизмат кўрсатишади. Бундан кейин ҳам маиший хизмат кўрсатиш ходимлари жойларда тез-тез бўлиб, аҳолига намунали хизмат кўрсатишни яхшилайдилар.

М. ЗАРИПОВ.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ШЧЕТКАСИЗ ЭЛЕКТР ДВИГАТЕЛЬ

ФРУНЗЕ. (ТАСС). «Тяжэлектромаш» заводи қуввати 200 киловатт келадиган шчеткасиз синхрон электр двигателлар ишлаб чиқара бошлади. Бу двигателлар минутига 30 куб метр ҳаво берувчи компрессор ускуналар учун мўлжаланади.

Бундай мотор одатдаги электр машиналарига нисбатан анча ихчам.

Қўзғатувчи агрегат, бошқариш станцияси ва регулятор битта блокка монтаж қилинган. Мотор бир ярим баравар енгил ва чидамли бўлиб қолди. Двигателнинг фойдали иш коэффициенти анча юқори. Ленинградлик конструкторларнинг чизмаларига қараб тайёрланган мотор жаҳондаги энг яхши намуналардан қолишмайди.

«ДЕНГИЗ ҚОРОВУЛИ»

ХАБАРОВСК. (ТАСС). Советская гавандаги шимолий кема ремонт заводида «Денгиз қоровули» деб аталувчи ғалати бир кема қурилди. Бу кема Владивосток портида Золотой Рог қўлтиғи сувини тозалай бошлади.

Советская гавань кемасозлари сув юзидаги нефть ва ахлатни йиғиштириб олишга мўлжалланган бир қанча кемалар қуришни бошлаб юбордилар. Бундай кемалар узоқ шарқнинг катта-катта портларида ишлайди.

ВАГОНЛАР КЎПРОҚ ЮК ОРТАДИГАН БЎЛДИ

ДНЕПРОДЗЕРЖИНСК. (ТАСС). «Правда» газетаси номли завод пайраха ташийдиган вагонларни кўплаб ишлаб чиқара бошлади. Бундай вагонларнинг сиғими ҳозирга қадар шундай юк ташиб келган вагонларга нисбатан икки баравар кўп 130 куб метр келади. Вагонларнинг узунлиги эса 4,5 метр кўпайди.

Бундай вагонлардан фойдаланиш темир йўл ҳаракат составини янада тежамли ишлатишга имкон беради.

МЕДИЦИНА БИЛИМЛАРИ—ОММАГА

Тошкентлик медикларнинг областимиз колхоз ва совхозларига тез-тез чиқиб туриши анъана тусига кириб қолди. Бу борада область «Билим» жамиятининг медицина секцияси ходимлари ташкилотчилик ишларини амалга оширишяпти. Куни кеча уларнинг ташаббуси билан бир группа медицина ходимлари колхоз ва совхозларга бориб келишди. Бу группага медицина фанлари кандидати, область поликлиникасининг бош врачи М. Турсунов раҳбарлик қилди. Улар орасида терапевт М. Ҳакимова, невропотолог Х. Мустафина, методист К. Содиқовлар бор. Улар Оққўрғон районидаги Ҳамид Олимжон номли, Карл Маркс номли, «Ленинизм» колхозларида ва «Оққўрғон» совхозида, Янгийўл районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли, Охунбобоев, номли колхозларда, Ўрта Чирчиқ районидаги «Коммунизм», Карл Маркс номли, «Ленин йўли» колхозларида бўлишди. Уларнинг хизматидан Бўстонлиқ районидаги «Ленинград» Қозоғистон ССР 30 йиллиги» колхози меҳнаткашлари ҳамда «Чимён» санаторийси дам олувчилари ҳам баҳраманд бўлдилар.

Тажрибали медицина ходимлари жойларда беморларни кўриш ва даволаш, мазкур касалхоналарнинг врачларига атрофлича консультациялар бериш билан бирга клубларда турли мавзуда лекциялар ўқишди, суҳбатлар ўтказишди. Жумладан, группа раҳбари М. Турсунов ошқозон-ичак касалликлари, хирург Н. Скороходова қишлоқ хўжалиги ишларида рўй берадиган шикастланишлар ва уларнинг олдини олиш, А. Маъдиев ва К. Содиқов ядохимикатлар билан заҳарланган ҳаводан қандай муҳофазаланиш тўғрисида лекциялар ўқишди.

Яқин кунларда Оққўрғон районида медиклар кунини ўтказиш планлаштирилган. Бу куни ҳам бир группа йирик мутахассис врачлар район хўжаликларидаги касалхоналарда бўлишади. Улар КПСС XXIV съездининг халқ саломатлигини сақлаш соҳасидаги кўрсатмалари ва бошқа турли мавзуларда лекция-суҳбатлар ўтказишади.

НОН ХИЛМА-ХИЛ БЎЛСИН

ОЙЛИК ИҚТИСОДИЙ ОБЗОР

Областимиз шаҳарларида «Узглавхлеб»га қарашли 5 та нон заводи ишлаб турибди. Бу корхоналарнинг коллективлари туну-кун халқ хизматида. Совет кишиларининг эҳтиёжлари учун ҳар суткада юзлаб тонна нон ва нон-булка маҳсулотлари ишлаб чиқариб, савдо шохобчаларига етказиб беришяпти.

Нон заводлари ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари маҳсулот ишлаб чиқариш ва уни реализация қилиш планларини бекаму-кўст бажаришяпти. Айрим корхона коллективлари кўплаб қўшимча маҳсулотлар ҳам тайёрлашмоқда. Шу йилнинг беш ойлик топшириғи ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича муваффақиятли бажарилди.

Лекин, ишлаб чиқаришнинг қатор муҳим кўрсаткичлари оқсамоқда. Айниқса, нон ва нон-булка маҳсулотларининг ассортименти кўнгилдагидек эмас. Ваҳоланки, корхоналарнинг мавжуд қуввати маҳсулот ассортиментини анча кенгайтириш имконини беради. Аммо, ассортимент бўйича белгиланган план, зиммага олинган социалистик мажбуриятлар ойдан-ойга бажарилмаяпти. Масалан, Чирчиқдаги нон заводи коллективи иккинчи сорт ундан нон, қашқар ва гижда нонлари ишлаб чиқариш планини бажармади. Оби нон ёпиш эса ҳали йўлга қўйилганича ҳам йўқ.

Олмалиқдаги заводда ҳам ноннинг миллий турларини ишлаб чиқариш ҳамон яхши йўлга қўйилган эмас. Масалан, шу йилнинг саккизинчи майидан бошлаб 14 майигача бўлган кунларда завод коллективи фақат иккинчи сорт нон ишлаб чиқарган, ассортиментда белгиланган оби нонлар, булка маҳсулотлари деярли тайёрланмаган. Бунинг устига завод савдо шохобчаларига нон етказиб бериш тартибини муттасил бузиб келмоқда. Шунинг учун ҳам завод хизмат қиладиган магазинлар нонни Тошкент, Ангрен шаҳарларидан ва Олтинтопган посёлкасидан олиб келишга мажбур бўлмоқдалар.

Ангрендаги нон заводи ҳам шу йилнинг ўтган ойларида миллий нонларга бўлган савдо ташкилотлари талабларини қониқарсиз бажарди. Биринчи квартал давомида бор-йўғи 68 тонна оби нон ёпалди. Бу шу давр мобайнида ишлаб чиқарилган маҳсулот умумий миқдорининг фақатгина 6,6 процентини ташкил этади. Бекобод нон заводи ҳам эҳтиёжларни бажаришнинг тўла уддасидан чиқмаяпти. Айниқса, майда, донали булка буюмлари ишлаб чиқариш ёмон йўлга қўйилган. Шуниси афсусланарлики, Янгийўл нон заводидан бошқа бирорта завод тешик-кулчалар ва майда булкалар ишлаб чиқармайди. Бундай маҳсулотлар доим Тошкентдан ташиляпти.

Ностандарт ва сифатсиз нон ва нон-булка маҳсулотлари ишлаб чиқариш каби нохуш ҳоллар ҳамон учраб турибди. Деярли барча нон заводлари бу соҳада камчиликларга йўл қўймоқдалар. Масалан, товарлар сифати бўйича республика бошқармаси Янгийўл нон заводида текшириш ўтказиб, жуда анчагина маҳсулотнинг сортини пасайтирди, донали нонларнинг вазни нормадагидан кам эканлигини аниқлади. Шу йилнинг март ойида текшириш ўтказилиб, уч тонна биринчи сортли ноннинг 200 килограмми, 300 килограмм майда булкаларнинг 100 килограмми брак қилинди. Олмалиқ нон заводида текширилган маҳсулотнинг 3 проценти бракка чиқарилди. Худди шундай нуқсонлар Ангрен ва Чирчиқ нон заводларида ҳам содир бўлмоқда.

Нон ва нон-булка маҳсулотларини марказлашган тартибда савдо шохобчаларига етказиб бериш каби прогрессив усул ҳали ҳам кенг жорий қилинганича йўқ. Фақатгина Чирчиқ ва Янгийўл нон заводлари унга амал қилишаяпти. Олмалиқ, Ангрен ва Бекобод нон заводлари раҳбарлари уч йилдан бери бу усулни қўлланишни пайсалга солмоқдалар. Бунинг учун улар кўпдан-кўп асоссиз баҳоналарни рўкач қилишяпти. Амалда эса бу масалага бефарқ қарашяпти. Ваҳоланки, янги усулнинг афзалликлари кўп. Ишни анча енгиллаштиради, нон заводлари билан савдо шохобчалари ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлайди. Бу эса ўз навбатида меҳнаткашларга савдо хизмати кўрсатишни, уларни нон ва нон-булка маҳсулотлари билан яхшилаш имконини беради.

Тўғри, нон заводларида маҳсулот ассортиментини кенгайтириш ва сифатини яхшилаш бўйича айрим тадбирлар кўрилаяпти. Корхоналар реконструкция қилинмоқда, технология жараёнлари такомиллаштириляпти, қатор цехлар қайта ускуналанмоқда. Лекин, бу ишларнинг суръати талаб даражасида эмас. Нон заводларида ишчилар қўнимсизлигига ҳамон барҳам берилгани йўқ. Ҳар йили кўплаб нонвойлар ишдан бўшатилади ва янгилари қабул қилинади. Бу ҳол ишлаб чиқаришга салбий таъсир кўрсатмоқда.

Заводларда нон ва нон-булка маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва савдосини уюштириш, уларнинг сифатини яхшилаш ва ассортиментини кенгайтириш масаласига бағишланиб Ўзбекистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон нон саноати ва савдо ходимларининг яқинда бўлиб ўтган кенгаши тавсияларини амалга ошириш лозим. Чунки, ана шу тавсияларда нон ва нон-булка маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, ассортиментини кенгайтириш, сифатини яхшилаш, миллий нонлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш йўл-йўриқлари баён этилган. Унга амал қилиш нон заводлари коллективлари фаолиятини кескин яхшилашга олиб келади.

С. БУРҲОНОВ,
Тошкент область ижроия комитети савдо бошқармаси саноат ва озиқ-овқат товарлари бўлими бошлиғининг ўринбосари.

ЗУҲРА УБАЙДУЛЛАЕВА кўп йиллардан бери «Ташсовет» номидаги физиотерапия шифохонасида ишлаб келмоқда. Зуҳра бу ерда даволанаётган беморларга намунали медицина хизматини кўрсатмоқда.

Н. ТУРАЕВ фотоси.

ТОР ВА ҚУРОЛ

ОЧЕРК

ОТА-ОНАНИНГ қувончи ичига сиғмайди. Улар ҳисобдан адашмай кун санашади. Фарзанд меҳри гоҳи тунлар киприкларига уйқу қўндирмайди. Нури дийдалари армиядан қайтишига саноқли кунлар қолди. Кейин... тўй, келин, орзу-ҳавас...

— Ҳамиджон ака, — дейди Маъфират дим ҳаводан норози бўлгандек кўрпани елкасидан пастроқ тушириб. — Ухладингизми, менга қаранг. Ўғлингизга кимнинг қизини олиб берсагикин-а?

— Э, энди ухлай қолсанг-чи, ана, хўроз ҳам қичқиряпти.

— Бу қурмағур нега бевақт қичқиради, хосиятсиз бўлади, дейишарди...

Ҳамиджон кам ухлагани учун ланж кайфиятда эндигина қизара бошлаган помидор тупларини пуштага тараб юрган эди. Маъфират тушликка чақирди. Шу пайт кўчада қий-чув кўтарилди. Икковлари баравар югуриб чиқишди:

— Нима гап?

— Уруш!!!

Уруш бошланганига уч ой бўлар-бўлмас қора хат деган касофат Ҳамид билан Маъфират хонадонига ҳам кириб келди. Кўзларининг оқу-қораси Умаржон ўлган!!!

Инсон тағинам ҳўл экан, бўлмаса, шунча дарду алам оташида аланга бўлиб ёниб кетарми-ди? Начора, чидашди, Умаржоннинг қирқини, йилини ўтказишди...

* * *

...17 КИШИ концлагернинг тагидан кавлаб йўл очишди. Тун қоронғусида асирлар қочишди. Ҳансираб адирлардан, чўллардан югуриб ўтдилар. Сўнг дарёга ўзларини ташладилар. Энди қирғоққа чиқай деганда, фашистлар тутиб олиб, оёқ-қўлларидан ушлаб юк машинасига улоқтира бошлашди. Офицер румин тилида чуғурлаб, «25 таёқдан» деди. Умаржон мук тушиб ётар, немис қалин камарининг қирраси билан унинг яланғоч орқасига санаб, чирсиллатиб туширмоқда эди. Машина ўйдимчуқур ерлардан силкиниб борар, Умаржон эса ҳар камар тушганида машинадан баттар силкинар эди. Бирдан немис урушдан тўхтади-да, ўтакаси ёрилгудек «Ташкент, Ташкент» деб қичқира бошлади...

Умаржон кўзини очиб қувончидан довдираб қолди, қулоғига ишонмай, кўзларини ишқади.

— Ҳа, биродар, чўчиб уйғондингиз, одамнинг қулоғига иссиқ киради-а «Тошкент?» — деди ёнида папирос тутатиб ўтирган эски кийимли киши.

Йўқ, ҳаёл эмас, ҳақиқат: тебранаётган фашист машинаси эмас, совет поезди, қичқираётган фашист газандаси эмас, рус қизи — поезд Тошкентга кириб келганини репродуктордан эълон қиляпти...

Умаржон эс-ҳушини йиғиб олгунича бўлмай поезд тўхтади. Уруш тугаганига роса бир йил тўлган бўлса ҳам вокзал гавжум, одамларнинг ғала-ғовури ҳали ҳам ҳақиқатга ишонолмай турган Умаржонга гира-шира эшитила бошлади. У шошиб эшикка келдида, сакраб пастга тушди. Тушди-ю, рўпарасида унга тикилиб турган қоп-қора шаҳло кўзли, қошига қалин қилиб ўсма қўйган, иккита ўрилган сочини мўъжаз дуррача билан танғиган қизни кўриб, эсини йўқотди. Оёқлари дармонсизланди, кўз олди қоронғулашди. Кўзини очса кичкина, кўримсизгина хонада ётибди. Тепасида оқ халатли ҳамшира ва нотаниш икки киши.

— Нима бўлди сизга, қорнингиз очми? — сўради ҳамшира мулойим товушда.

— Қайдам. Нима бўлди?

Бояги қиз Умаржоннинг таниши эмас, ҳуснига ҳам маҳлиё бўлмади. Лекин ҳушини йўқотиб, йиқилиб тушишига ростданам ўша қиз сабабчи эди. Бунинг боиси бошқа.

* * *

...ЭНДИГИНА қизлар тушига кирадиган бўлганида у ҳарбий хизматга чақирилганди. 1939 йил эди ўшанда. Николаев шаҳрида 3 ой хизмат қилгач. Финляндия уруши бошланди. Қарийб бир ой унда қатнашди. Кейин хизматни Молдавиянинг Тирасполь шаҳрида давом эттирди.

Умаржон ака эскириб кетган турли ҳужжатлар орасидан сарғайган бир суратни олиб кўрсатди:

— Ўша пайтдаги бадиий ҳаваскорлик тўгарагимиз аъзолари.

Фотосуратда ҳарбий кийимдаги ёш-ёш йигитчалар. Улардан бирининг қўлида чалишга шайланган тор.

— Мана шу сиз бўлсангиз керак?

— Ҳа, — деди Умаржон ака жилмайиб.— етти иқлимда топилмас тор эди. биринчи кун жангга киришимдаёқ қорни ёрилиб кетди...

Чамаси, уруш бошланганига уч ойдан ошганди. Молдавия территориясида қизғин жанг борарди. Даҳшатли дақиқаларнинг бирида ёнгинасида бомба портлади. Шуни эслайди холос. Кўзини очса, концлагерда ётибди.

— Бу ер қайси жой? — сўради ёнида ҳурпайиб ўтирган, одам қиёфасини йўқотаёзган «шеригидан».

— Руминия, — дея тўнғиллади у.

— Кўрган кунимизни сўраманг, дейди Умаржон ака. Дейди-ю, беихтиёр нафрат ва алам билан, гоҳо ижирғаниб ҳикоя қилиб кетади:

— Овқатимиз — дарахт қипиғи ва арпа кепагининг аралашмасидан қилинган нон. Лаънатилар, зерикканларида кўнглини хушлаш учун асирларни эрмакка отишади... Лагерь шундай қўриқланганки, қочмоқчи бўлган киши аввал ўлимни бўйнига олиб қўяди. Барибир қочишга уринишлар тез-тез бўлиб турди. Чоғгина бир уйга 3 қават тахта қоқилган. Уларда 150 киши ётамиз. 17 киши қочиш планини ишлаб чиқдик: уйнинг тагидан қазиймиз. Ер ости туйнуги лагерь чизиғида турган қўриқчидан анча нарига ўтиши керак. Иш бошланди. Ниҳоят, «йўл» тайёр! Қочишга бирнеча соат қолди, холос. Шунда, уйни айланиб чиқаётган фашист қоровулининг бир оёғи бирдан туйнукка тушиб кетди. «Ҳаётимиз битди» деб ўйладик шу чоғда. Лекин.., толеимизга қоровул фашистнинг ҳафтафахмроғи экан. бир сўкинди-ю, уйдан чиқиб кетаверди. Қочишни уюштирган Коля Трусов шошилинч «дарвоза»ни ичкаридан мустаҳкам беркитди. Муддат!...

10 чақиримча масофа ўтилди. Қўрқув, ҳаяжон, очлик... Тонг ёриша бошлаганида Дунай дарёсининг бўйига келдик. Чакалакзорга киришимиз биланоқ сиқиб келаётган уйқу ҳамма нарсани енгди....

Шатир-шутур товушдан бирин-кетин кўзларимизни очдик. Аввал итлар, кейин эса ҳақиқий «итлар» — фашистлар ҳарсиллаб тепамизда пайдо бўлишди. Сўнг бирин-кетин қочқинларни машинага улоқтира бошлашди.

Бундан кейинги ҳодисалар Тошкентга кириб келаётиб Умаржоннинг тушига кирган эди...

* * *

УМАРЖОН концлагерда уч йил ётди. 1944 йилнинг кузида Руминия фашистлардан озод қилинди.

Балатон кўлигача фашистларни қувиб борган дивизия шу ерга келганда тўхтаб қолди. Душман бу территорияда мустаҳкам ўрнашиб олган эди. Энди улар жойлашган ернинг «скелети»ни билиб олиш учун «тил» керак. «Тил» олиб келишга бирнеча марта уриниш бўлди, лекин ҳеч қандай натижа чиқмади. Разведкачиларнинг баъзилари қайтмади, баъзи-

САБЗАВОТ МАҲСУЛОТЛАРИ ТАЛОН-ТАРОЖ БЎЛМАСИН

СССР халқ хўжалигини ривожлантириш тўққизинчи беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директиваларида сабзавот ҳамда картошка етиштиришни кўпайтириш, бу маҳсулотларни товар тарзида тайёрлаш учун ихтисослаштирилган хўжаликларни ҳар томонлама мустаҳкамлаш, уларда етиштириладиган экинлар ҳосилдорлигини ошириш учун барча тадбирларни кўриш лозимлиги таъкидланган.

Бу муҳим ҳужжатда суғориладиган ерларнинг ҳар бир қаричидан унумли фойдаланиш ҳамда уларда етиштирилаётган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сифатини яхшилаш ва миқдорини кўпайтириш деҳқонларнинг энг муҳим вазифаларидан бири қилиб қўйилади.

Аҳолини сабзавот маҳсулотлари билан йил давомида мўл-кўл таъминлаш учун деҳқонлар олдига қўйилаётган бу катта талабни ҳар бир сабзавоткор, боғбон, ҳар бир хўжалик аъзоси чуқур ҳис қилган ҳамда масъулиятни сезган ҳолда астойдил меҳнат қилаяпти. Аҳоли дастурхонини ёзнинг ширин-шакар меваларига, сабзавот маҳсулотлари, картошка ва бошқа неъматларга сероб қилиш учун қўлларидан келган ҳамма ишларни амалга оширишмоқда.

Лекин, айрим кишилар борки, улар деҳқонларимиз пешона тери тўкиб етиштирган, аҳоли дастурхонига тортиқ қиладиган маҳсулотларидан ўз манфаатлари учун фойдаланишаяпти. Айримлари эса саҳий еримизнинг бағридан олинаётган маҳсулотларни бозор нархидан қимматроқ сотиб, кўпроқ даромад қилиш, шахсий бойлик орттириш, бу йўлда белгиланган тартиб-қоидаларни бузиш даражасигача бориб етмоқдалар.

Ана шундай кишиларнинг касби-кори қанақалиги билан чуқурроқ шуғулланиладиган бўлса, уларнинг бир жойда ёлчитиб ишламаганлиги, иш бор жойдан четлаб ўтиб, фойда чиқадиган жойга ўзларини уришда ҳар қандай номаъқулчиликка ҳам тайёр эканликлари маълум бўлиб қолади.

Партия ва ҳукуматимиз меҳнаткашларни сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан янада яхшироқ таъминлаш учун қатор тадбирларни амалга ошираётган бир вақтда, халқ манфаатидан ўз манфаатини устун қўядиган айрим шахслар деҳқонлар етиштирган маҳсулотларни бирга олиб, беш ҳатто ўн баробар ортиққа сотишга ҳаракат қилишмоқда.

Яқинда бошқармамиз бир группа ходимлари ҳамда ОБХСС бўлими ходимлари «ўроқда йўқ, машоқда йўқ, хирмонда ҳозир» бўлган шундай кишиларнинг кирдикорларини фош этдилар.

Меҳнат қилсанг, меҳнатингга яраша ҳосил кўтарасан, дейди халқимиз. Ўз меҳнати натижасида бунёд этган маҳсулотини деҳқон қаерда сотишни хоҳласа, ўша ерда сотиши учун ҳамма шароит яратилган.

Аксинча, меҳнат қилмай, деҳқон етиштирган маҳсулотни арзон-гаров сотиб олиб, унинг устига ортиқча нарх қўйиб сотишга ҳеч кимга ҳуқуқ берилмаганлигини била туриб, баъзи текинхўрлар жиноятга қўл уришаяпти.

Янгийўл районидаги Ленин номли колхознинг боғдорчилик бригадири Ҳасанбой Очилов кўринишдан дурустгина кишига ўхшайди, У КПСС аъзоси. Лекин олибсотарлар гуруҳига қўшилиб, жиноятга қўл урди. Ўз манфаатини колхоз манфаатидан юқори қўйиб, кўпчилик меҳнати эвазига пишиб етилган маҳсулотлар билан олибсотарларни таъминлаб туриш йўлига тушиб олди.

Ҳеч қаерда ишламай юрган, касби кори ноаниқ, савдогарчиликка муккасидан кетган Раҳмат Салимов, Бўривой Деҳқонов, Қудратали Рўзиев, Норбиби Ўсароваларга Хасанбой Очиловлар колхоз боғидаги пишиб етилган эртаги олмаларни териб олишга рухсат беришди. Ҳар бир килограмм олмага олибсотарлар 34 тийиндан Хасанбойга ҳақ тўлашадиган бўлди. 5490 килограмм олма териб олган савдогарлар эвазига 1866 сўм 60 тийин пулни нақд санаб беришди.

Шу йил 11 июнь куни Р. Салимов териб олинган шу олманинг ярмини «64—83 ТШГ» номерли машинага ортиб, республикадан ташқарига чиқариб сотиш учун йўлга тушганда милиция ходимларимиз уни қўлга олди. Олманинг қолган қисмини 12 июнь куни Н. Ўсарова «61—19 ТШД» номерли машинага ортиб кетаётганда қўлга тушди.

Колхознинг бригада бошлиги Х. Очилов ана шу икки машина олмани тортмасдан, олибсотарларга ҳеч қандай ҳужжатсиз бериб юборган.

Қизиғи шундаки, халқ мулкини таловчи, меҳнат қилмай осон пул топиш йўлига тушиб олган кишиларга айрим шоферлар ҳам кўмаклашишаяпти. «64—83 ТШГ» номерли машина Оққўрғон район маданий-маиший хизмат кўрсатиш комбинатига қарашли бўлса, «61—19 ТШД» номерли машина Янгийўл шаҳар маданий-маиший хизмат кўрсатиш комбинатига қарашли. Уларнинг ҳар иккиси аҳолига хизмат кўрсатиш ўрнига кўпроқ жиноятчилар билан ҳамкорликда ишлаётган кишиларга кўмаклашишяпти. Албатта, бу жиноий ишда маданий-маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг раҳбарлари ҳам ҳоли эмас. Улар автобазадан комбинатга юборилган машиналарнинг четга чиқиб кетишига йўл қўйишган.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ғарқ пишган шу кунларда бошқармамиз ходимлари томонидан областимиз территориясида содир бўлаётган юқоридагига ўхшаш талайгина жиноий ишлар фош этилди. Бундан ташқари қонунсиз равишда областимиз территориясидан олиб чиқиб кетилаётган 416 минг 350 килограмм юқори сифатли сабзавот ва мева савдогарлардан тайёрлов идоралари ихтиёрига ўтказилди.

Мана яна бир характерли мисол. Қозоғистон ССРга қарашли «93—97 ЮКЕ» ва «93—99 ЮКЕ» номерли машиналарда 10 тонна пишиб етилмаган помидор олиб кетилаётганда Орджоникидзе районидаги Черняевск қишлоғида қўлга туширилди. Текширишда аниқланишича, юқоридаги ҳар икки машина республикамизда қурилиш ишлари олиб бораётган «ПМК—1802» ташкилотига ёрдам бериш учун командировкага юборилган. Лекин, бу машиналарнинг шоферлари қурилишда ишлаш ўрнига айрим кишиларнинг сабзавот маҳсулотларини ташишган.

Чимкент областининг колхозлараро қурилиш ташкилотидан командировка қилинган шоферлар Сафаров ва Папахян қурилишга етиб келгач, бу ерда иш бошлаш ўрнига машинани Фарғона областининг Олтиариқ районига буришди. Улар қалбаки йўл варақаси, командировка гувоҳномаси ва касса ордерлари тайёрлашиб, савдогарларни хоҳлаган манзилларига элтиб қўйиш учун 2800 сўмга келишиб олишди.

Бундан ташқари, бошқармамиз оператив ходимлари 26 июндан 28 июнгача ўтказган текширишлари даврида областимиз территориясида юқоридагига ўхшаган 35 жиноий ишни очишга муваффақ бўлдилар. Натижада 76 минг 135 килограмм сабзавот, картошка ва мевани тайёрлов конторалари ихтиёрига ўтказилди.

Маълумки, сабзавот тайёрловчи идоралар колхоз ва совхозларда пишиб етилган маҳсулотларни ўша ернинг ўзида тайёрлаб, савдо шохобчаларига чиқаришади. Айрим юлғич савдо ходимлари ундан ўз манфаатлари йўлида фойдаланишяпти.

Пойтахтимиздаги Куйбишев райпищеторгига қарашли 19-магазин ходимлари ўз торглари шаънига доғ туширишди. Магазин мудири Каграманов ва шу магазиннинг сотувчиси Тошхўжаевлар магазинга келтирилган 1100 килограмм бодринг ҳамда 127 килограмм картошканинг сарасини ажратиб, ортиқча нархлар билан сотиш учун Чимкент областининг Турбат қишлоғига олиб кетишаётганида қўлга тушишди. Магазин инвентаризация қилинганда 2411 сўмлик камомат борлиги аниқланди.

Шунингдек, бошқармамизнинг ОБХСС ходимлари сабзавот маҳсулотларини олиб сотиш ишлари билан шуғулланаётган қатор кишиларнинг сирларини фош этдилар. Янгийўл районидаги Олмазор посёлкасида яшовчи Рефат Мустафоев, Тошпўлат Рисметовлар шулар жумласидандир.

Сабзавот маҳсулотларини ғайри расмий равишда сотиш билан шуғулланиб, сирлари фош бўлган юқоридаги кишиларнинг ҳаммаси қилмишларига яраша жазога тортиладилар.

Хулоса қилиб айтиш мумкинки, автобазаларнинг ҳамда турли ташкилотларнинг раҳбарлари ўзларига қарашли машиналардан бошқа мақсадларда фойдаланишга йўл қўймасликлари, бундай ишлар билан шуғулланаётган машина ҳайдовчиларга нисбатан қаттиққўл бўлишлари керак.

Бошқармамизнинг ходимлари бу хилдаги жиноятларга қарши курашни кучайтириш билан бирга, уларнинг содир бўлмаслигининг олдини олиш учун профилактик чораларни ҳам кўрадилар. Халқ мулки, колхоз ва совхозларимиз далаларида етиштирилаётган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари талон-тарож қилинишига, улардан айрим эгриқўллар ўз манфаатлари йўлида фойдаланишларига асло йўл қўймайлик.

Ғ. ЗОКИРОВ,
область ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг бошлиғи, милиция полковниги.

ОРЖОНИКИДЗЕ районидаги «Химик» совхози паррандачилари янги-янги зафарларни қўлга киритмоқдалар. Улар куркалар сонини кўпайтириш ва семиртириш учун астойдил курашмоқдалар. Суратда: (чапдан ўнгга) совхознинг илғор куркабоқарларидан С. Ғойназаров ва К. Эрматовалар куркаларни кўздан кечиришмоқда.

С. МАХОВ фотоси.

МИРИШКОР ЛУБКОРЛАР

Съезд йилида янада улуғвор зафар қучишга интилаётган лубкорлар пайкаллардаги каноп ниҳолларини сифатли парваришлашяпти. Канопзорларга миллиондан ортиқ туп каноп экишдан олдин гербицид сепилган. Пайкалларда зарпечак ва бегона ўт йўқотилди. Ҳар гектар ерга мўлжалдаги ўғит солиниб, қондириб, суғорилган яшил каноп туплари қуёш заррин нуридан баҳра олиб, тез ўсиб ривожланяпти. Культивация ернинг оби-тобида ўтказилмоқда. Химиявий препаратлар билан зараркунанда ва ҳашаротларга қарши кураш чоралари агротехника муддатларда ўтказиляпти.

Бўйдор, узун толали қимматбаҳо хом ашё етказиб бериш учун механизатор, сувчи, колхозчи каби турли касб эгалари ўртасида социалистик мусобақа кенг қулоч ёйган.

Шу кеча-кундузда Абдулла Ортиқов, Мусурмонқул Пўлатов, Далабой Ғуломов каби механизатор звено бошлиқлари каноп ни кундан-кун бўйинга-бўй қўшиб яшнатишяпти.

Анатолий Кан, Мурод Айнақулов, Одил Икромов каби пешқадам бригадалар ҳар гектар канопзордан 180—190 центнер яшил поя етиштириш иштиёқи билан меҳнат қилишмоқда.

Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» колхозининг миришкор лубкорлари 1410 гектар майдондан 23355 тонна «кўк олтин»ни давлатга муддатидан илгари аъло сортлар билан топшириш ниятида ишчи кучи ва техника воситаларидан унумли фойдаланмоқдалар.

Б. АЗИЗОВ.

ХАЛҚ САЛОМАТЛИГИ ЙЎЛИДА

Совет кишилари тўғрисида ғамхўрлик қилиш партия ва ҳукуматимизнинг олий мақсадидир. Шу улуғ мақсад партиямизнинг XXIV съезди қарорларида ҳам ўзининг ёрқин ифодасини топди.

Жумладан, аҳоли сиҳат-саломатлигини таъминлаш масалаларига ҳам съездда алоҳида аҳамият берилди.

КПСС XXIV съезди қарорларидан руҳланган область медицина ходимлари янги беш йилликда амалга оширилиши лозим бўлган режаларни белгилаб олдилар. Ҳозир областда 13.300 ўринли 163 шифохона ва ихтисослаштирилган диспансер, болалар ва аёллар учун 130 га яқин консультация, 10 та медицина-санитария қисми ва бошқа кўпгина санитария-профилактика муассасалари ишлаб турибди. Шулардан 11 таси ўтган беш йилликда қурилиб, фойдаланишга топширилди. Шифохоналардаги ўринлар сони 895 тага кўпайди. Оққўрғон районининг марказида 240, Оҳангарон шаҳрида 240, Янгийўл районининг «Халқобод» қишлоғида 120 ўринли янги типдаги ихтисослаштирилган шифохоналар қурилмоқда.

Областда соғлиқни сақлаш ишларига ажратилаётган маблағлар йилдан-йилга ортиб бормоқда. Кейинчги беш йил давомида сарфланган маблағ 4 миллион 320 минг сўмни ташкил этди. Бу эса областда медицина муассасалари моддий-техника базасининг мустаҳкамланишига ва аҳолига юқори малакали медицина хизмати кўрсатишни яхшилашга олиб келди.

Врачлар сони ҳам йил сайин ошиб бормоқда. Областда 1800-дан зиёд мутахассис врач, 8800-га яқин ўрта медицина ходими ишламоқда.

Область соғлиқни сақлаш бўлими медицина ходимларининг малакасини ошириш, ўз касбларини чуқур эгаллашлари юзасидан бирмунча ишлар қилди. Врачларнинг илмий иш олиб боришлари, ўз билимларини ошириш ва мустаҳкамлаши анча яхшиланди.

Бу йил шифокорлар сони яна кўпаяди, улар сафига Тошкент давлат медицина институти битирувчиларидан 225 врач келиб қўшилади. Шулардан 107 нафари қишлоқ районларида ишлаш учун йўлланма олади.

Амбулатория-поликлиника ёрдамини янада яхшилаш мақсадида, районлар марказида мутахассис врачлар тайёрланаётир. Қишлоқ шифохоналарида ҳам замонавий рентген ва диагностика лабораториялари, баъзиларида жиҳозланган физиотерапевтик кабинетлар мавжуд.

Аҳолининг санитария маданияти тобора юксалиб бормоқда. Санитария ва ободонлаштириш соҳасида жамоатчилик йўли билан кўпгина ишлар амалга оширилмоқда. Аҳоли кўп яшайдиган пунктлар ва саноат корхоналарининг санитария ҳолати бирмунча яхшиланди. Колхоз ва совхозларда 95,7 километрга водопровод қувурлари ётқизилди.

Область медицина ходимлари «Билим» жамияти ҳамда Қизил ярим ой жамияти аъзолари билан биргаликда аҳоли орасида санитария-пропагандасини кенг йўлга қўймоқдалар. Кейинги беш йилликда 5 қишлоқ районида санитария маорифи уйи ташкил этилди. Областимизда ҳаммаси бўлиб 46 та сиҳат-саломатлик, турмуш маданияти ва ота-оналар халқ университетлари ишлаб турибди.

Янги беш йилликда, халқ соғлиғини сақлашдек муҳим ишда, биз медицина ходимлари олдида юксак вазифалар турибди. Аҳолига медицина ёрдамининг ҳамма турларини яхшилаш, қишлоқ аҳолисига медицина хизмати кўрсатиш савиясини ошириш бизнинг жонажон ишимиздир.

Медицина ходимлари партия ва ҳукуматимизнинг кундалик кўрсатаётган оталарча ғамхўрликларига жавобан ўз олдиларида турган барча вазифаларни муваффақият билан адо этиш учун мавжуд имкониятларни ишга соладилар.

Б. ТОШБЕКОВ,
область соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири.
Ж. ХУЖАЕВ,
область санитария маорифи уйининг бош врачи.

ҲАР ТЎҒРИДА

ҚОҒОЗДАН — УЙ

Англиянинг «Юниверсал Пэйпертек» фирмаси қоғоздан тайёрланган уйлар ишлаб чиқармоқда. Қоғоз уй 20 йил бузилмай-нетмай туради.

Унинг асосий қурилиш элементи — 0,3 сантиметрли картон панеллардир. Бу панелларнинг четлари қайрилганидан улар анчагина мустаҳкам. Мазкур панель элементлар бир-бирларининг ҳамда дераза ва эшик рамаларининг орасига кириб, 6,4Х6,1 метрли стандарт уй майдони ҳосил қилади.

Битта уйнинг жаъми деталлари иккита кичик яшикка жойлашади. Санитария, водопровод ва иситиш асбоб-ускуналари иккита уйга мўлжалланиб, алоҳида сотилади. Уй битгач уни ёнмайдиган бўёқ билан мойлаб қўйиш мумкин.

2000 ЙИЛДА

1957 йилда Ер юзи аҳолисининг 20 процентга яқини шаҳарларда истиқомат қилган. 10 йилдан кейин эса бу даража 40 процентга етган. Энди 2000-йилга бориб жаъми аҳолининг 90 проценти шаҳарларда яшайди, деб ҳисоб-китоб қилиняпти. Ўшанда юзлаб квадрат километрга чўзилиб кетган йирик шаҳарлар комплекси қад кўтаради.

БМТ маълумотларига кўра, ҳозир жаҳонда худди шундай шаҳарлардан 20 га яқини мавжуд экан: Нью-Йорк, Токио, Лондон, Калькутта, Осака, Рио-де-Жанейро, Жакарта каби шаҳарлар шулар қаторига киради.

Бир неча миллион аҳоли яшаб турган ана шундай шаҳарларнинг айримларида иқлим ноқулай келган пайтларда шу қадар кўп тутун, газ, қоракуя кўпайиб кетадики, бунда, табиий равишда, нафас олиш қийинлашади. Масалан, 1966 йилда АҚШда ҳаво ифлосланишига сабаб бўлган омиллардан 60 фоизи машиналардан чиққан газ тутунлари, 19 фоизи саноат, 12,5 фоизи электр марказларининг чиқинди газлари ҳисобига бўлган.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

УЛАН-БАТОРДА ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ

УЛАН-БАТОР, 7 июль. (ТАСС). Бугун Монголия халқ революциясининг 50 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

Монцамэ агентлигининг хабар беришича, йиғилишда Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзоси, партия Марказий Комитетининг секретари Н. Жагварал нутқ сўзлади. У 1921 йилги халқ революцияси монгол халқининг кўп асрлик озодлик кураши зафар билан тугаганлигининг ва унинг тақдирида туб бурилиш содир бўлганлигини билдирди, деди.

Биз ана шу тарихий санани нишонлар эканмиз, деди сўнгра Н. Жагварал, социалистик ватанимиз учун зўр қувонч ва ифтихор туйғуларига тўлибтошамиз. Социалистик ватанимиз ўтмишдаги асрий қолоқликни тугатиб, тарихан қисқа муддат ичида социал тараққиёт йўлидан зўр ривожланиш босқичини босиб ўтди.

Монголияда халқ революцияси ғалаба қозониб, социализм қурилганлиги, деб таъкидлади нотиқ, умуман марксизм-ленинизмнинг тантанасидир, хусусан капитализмгача бўлган ривожланиш формациясидаги қолоқ мамлакатларнинг бевосита социализмга ўтиши мумкинлиги тўғрисидаги таълимотининг тантанасидир. Монголиянинг феодализмдан социализмга ўтганлиги халқ революциясининг асосий якуни бўлди. Монголия халқ революцион партиясининг тарихий хизмати ҳам ана шундан иборат.

1921 йилги революция туфайли халқимизнинг улуғ совет халқи билан дўстлиги вужудга келганлиги ана шу революциянинг энг улуғ ғалабасидир, деб таъкидлайди Н. Жагварал. Зотан, халқ революциясининг ярим асрлик юбилейи халқларимиз ўртасидаги дўстликнинг байрами ҳамдир. Бизнинг дўстлигимиз давлатлар ўртасидаги муносабатларнинг биринчи бўлиб улуғ Ленин билан Сухэ Батор асос солган янги типидир.

Улуғ совет халқи билан дўстлик озодлик ва мустақилликнинг ҳамда Монголияда муваффақиятли равишда социалистик жамият қуришнинг гарантиясидир. Биз ўзимиз қилган жуда катта туб ўзгаришлар учун, натижада мамлакатимизнинг қиёфаси жуда ўзгариб кетганлиги учун, тинч бунёдкорлик меҳнатимиз учун улуғ совет халқидан миннатдормиз, деб таъкидлади нотиқ.

Монгол халқи, деди Н. Жагварал, халқ революциясининг 50 йиллигига ўзининг халқ революцион партияси теварагида маҳкам жипслашган ҳолда ўзининг бутун кучини ва ижодий ғайратини жонажон диёримизда социалистик қурилишда янги чўққиларга эришишга сарфлашга маҳкам бел боғлаган ҳолда келмоқда. Халқимизнинг мақсади равшан. У социализм ва коммунизм қуришга жазм қилган. Биз шунга аминмизки, ўзининг жонажон партияси раҳбарлигидаги монгол халқи ана шу улуғ ишда улкан муваффақиятларга эришади.

ВЕНГРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ. Будапешт шаҳри йил сайин обод ва кўркам бўлиб бормоқда. Бу ерда сўнгги беш йил мобайнида минглаб турар-жой бинолари, маданий-маиший муассасалар, мактаб, болалар боғчаси қад кўтарди. Шаҳар аҳолисининг турмуш шароити янада такомиллашиб бормоқда. Суратда: Будапешт шаҳридаги телевидение студиясининг биноси.

Х. ШОДИЕВ фотоси.

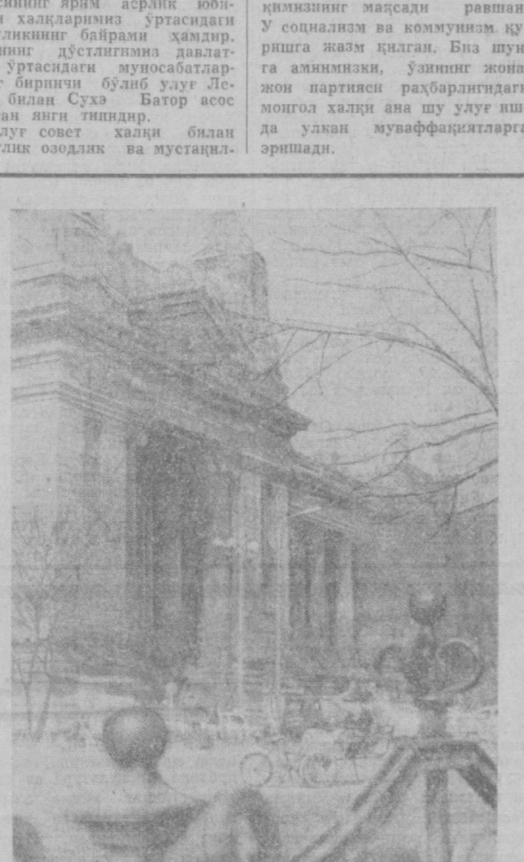

ТИНЧЛИК ТАРАФДОРЛАРИНИНГ ТАЛАБЛАРИ

ВАШИНГТОН, 7 июль. (ТАСС). Кеча Вашингтондаги Сайгон режими «элчихонаси» биноси ёнида тинчлик тарафдорларининг намойиши бўлди. Намойиш Жанубий Вьетнам Республикаси муваққат революцион ҳукумати тузилганлигининг икки йиллиги кунида ўтказилди. Намойишчилар «элчихона» ходимларига «кўчириб юбориш тўғрисида эслатма» деган символик эслатмани ва бинони вьетнам халқининг ҳақиқий вакилларига бериш тўғрисидаги талабномани топширдилар. Тинчлик тарафдорлари «разил уруш» тўхтатилишини ва Американинг ҳамма қўшинлари Жанубий Вьетнамдан дарҳол олиб чиқиб кетилишини ҳам талаб қилдилар.

ҲИНДИСТОН—ПОКИСТОН ЧЕГАРАСИДАГИ АҲВОЛ

ДЕҲЛИ. (ТАСС). Пресс Траст оф Индиа агентлигининг хабарига қараганда, Ҳиндистон—Покистон чегарасида ҳали ҳам кескин вазият сақланиб турибди. Покистон қўшинлари икки кун давомида Петрапол аҳоли пункти районидаги (Ғарбий Бенгалия штати) Ҳиндистоннинг чегара постларини ўхтин-ўхтин ўққа тутиб турдилар. ПТИ агентлигининг хабар беришича, отишма салкам икки соат давом этган.

ҚАРОЧИ. (ТАСС). Ассошиэйтед пресс оф Пакистан агентлигининг Даккадан берган хабарида айтилишича, чегара бузиш ҳолларига ҳамда Ҳиндистон чегара қўшинлари ва мунтазам армияси бўлинмалари вилоят территориясини ўққа тутганлигига қарши Шарқий Покистон маъмурлари Ҳиндистоннинг Ғарбий Бенгалия штати ҳукуматига норозилик билдирдилар. Ҳиндистон қўшинлари, деб таъкидлайди, АПП агентлиги, Жессор, Рангпур, Куштиа ва Кхулна округларида ғанимлик ҳаракатлари қилганлар.

АНЖЕЛА ДЕВИС ОЗОД ЭТИЛСИН

БОГОТА. Ўз сафларида салкам 26 минг кишини бирлаштирган Колумбия тўқимачилик саноати ишчилари федерацияси мамлакатнинг ҳамма касаба союз ташкилотларига мурожаат қилиб, Американинг ватанпарвар қизи Анжела Дэвисни озод қилиш учун курашни кучайтиришга чақирди.

Анжела Дэвисга қарши суд қўзғатиш билан, дейилади мурожаатда, АҚШ реакцияси мамлакатда кучайиб бораётган ирқчиликка қарши демократик ҳаракатни чўчитишга, дунёдаги мазлум халқларнинг озодлиги учун, Вьетнамда тинчлик бўлиши учун, Америка монополияларининг милитаристик сиёсатига қарши курашаётган ҳамма кишиларни чўчитишга уринмоқда.

СОХТА ПУЛ

ПАРИЖ. Тулон шаҳридаги банклардан бири франкка алмаштириб олган 32 минг Америка доллари сохта пул бўлиб чиқди.

Бу пулларни Ғарбий Европанинг турли мамлакатларида муомалада бўлган кўп миқдордаги «доллар»ларни босиб чиқарган яширин босмахона босиб чиқарганлиги экспертизада маълум бўлди.

С. АГНЮ САФАРГА ЧИҚДИ

ПАРИЖ. (ТАСС). АҚШ вице президенти Спиро Агню Қувайтга келди. Франс Пресс агентлигининг хабар беришича, Қувайт амири Сабоҳ билан бўладиган музокараларда Яқин Шарққа алоқадор турли масалалар муҳокама қилинади. Обзорчиларнинг фикрича, деб таъкидлайди Франс Пресс агентлиги, С. Агнюнинг Қувайтдаги музокаралари вақтида, жумладан, Эрон кўрфази проблемалари тилга олинади. Маълумки, АҚШ Эрон кўрфази хавзасидаги араб шайхликларини ўз назоратига олишга уринмоқда.

С. Агню Қувайтдан кейин Саудия Арабистонига бориб, король Файсал билан музокаралар ўтказади.

лари ярадор бўлиб қайтди. Шахсан корпус командиридан буйруқ келди. Дивизия командири, генерал-майор Маргелов ёнига уч жангчини олиб ўзи разведкага чиқди. Улар младший лейтенант Филипченко, старший сержант Митя ва сержант Умаржон Ҳамидов эди.

Разведкачилар алоқа линиясига омон-эсон етиб боришди. Маргелов телефон симини узди. Зум ўтмай бу ерга аварияни аниқлагани иккита алоқачи немис етиб келди. Иккаласи ҳам барча эҳтиёт чорани кўриб мукаммал қуролланган эди.

— Қўрқоқ олдин мушт кўтарар, деганлари жуда тўғри экан, — дейди Умаржон ака, — лаънатилар, қанча чиранишмасин, қўлга тушгач дағ-дағ қалтираб бутун армиясини сотишга тайёр бўлади-ю, ўзининг омон қолишини ўйлайди. Штабга тирик келтирилган иккита фашист бор гапни рўйрост айтиб, қаерда нима жойлашганини картадан кўрсатиб берди.

Муҳим «тил» келтиришгани учун Маргелов Суворов ордени, Умаржон III-даражали Шуҳрат ордени, Филипченко билан Митя Қизил Юлдуз орденлари билан тақдирландилар.

Шу воқеадан кейин генерал-майор Маргелов Умаржонни ўзининг адъютанти этиб тайинлади. Умаржон бир йил давомида, то уруш тугагунича шу вазифада хизмат қилди.

Дивизия Австриянинг пойтахти Венада эди. Генерал икки адъютант — Ҳамидов ва Коваленко билан дивизияга кетяпти. Хатарли жой келди. Кўприк. Икки кўриқчи кўприк миналаштирилганми-йўқми, билиб келиш учун олдинга кетишди. Йўл соз. Лекин, ортга қайтишаётганида бирдан ён томондан пулемёт тириллаб қолди. Немис дзоти бор экан. Коваленко ярадор бўлди. Қочадиган жой йўқ, ҳаммаёқ теп-текис. Фақат таваккал бир йўл бор: Умаржон илон изи қилиб югуриб пулемётга қарши борди ва... бор кучини йиғиб дзотга граната улоқтирди. Толеи баланд экан, фашист пулемётининг чакаги ўчди, дзот ўрнида чанг-тўзон кўтарилди.

— Мана буни генералнинг шахсан ўзи ўшанда тақиб қўйган, — деди Умаржон ака Қизил Юлдуз орденини қўлига олиб.

Ниҳоят, рейхстаг пешонасига ол байроқ қадалди!

Урушдан кейин Умаржон ҳам кўплар қатори ҳарбий хизматни давом эттирди.

* * *

1946 йил ёзи. Фашистлар устидан қозонилган ғалабанинг бир йиллиги кенг нишонланаётган пайт. Бухоро. Мафират билан Ҳамиджонлар қўшниларининг юпатувчи гапларига ғамгин жилмайиб ўтиришса-да, фарзандларини эслаб қалблари фарёд чекарди.

— Қандай қиласиз энди, кўпчиликка келган тўй экан...

— Ҳа, айланай, битта сизнинг бошингиздами бу мусибат, мана менинг ҳам ёлғизим...

Шу пайт дарвоза ғийқиллаб очилди. Бўсағада ҳарбий кийимдаги бир киши пайдо бўлди. Ҳамма савол назари билан унга қараб турарди. Йигит эса ҳовлидагиларни бирма-бир кўздан кечира туриб:

— Дада!

— Ойи! — дея қичқириб юборди.

Фақат ота-онагина эмас, ҳамма таниди Умаржонни. Танишди-ю, тиллари калимага келмай қотиб қолишди, баъзилар эса қўрқув аралаш ҳаяжондан дағ-дағ титрар эди...

* * *

Умаржон асли шу Бухорода туғилиб, 1932—36 йиллар музика техникумини битириб, ёш томошабинлар театрида ишлай бошлаган, 1938 йилда Абулқосим Лоҳутий унинг қобилиятли санъаткор сифатида Тожикистонга таклиф қилиб олиб кетганди. Урушдан келиб ҳам шу ишини давом эттирди.

1946 йилнинг охирларида колхозчилар қурултойидан сўнг Усмон Юсупов уни пойтахтга таклиф қилди.

* * *

Умаржон Ҳамидов икки йил «Тошсовет» театрида, икки йил Муқимий номли театрда ишлади. Мана 21 йилдан бери эса М. Қориёқубов номидаги Ўзбекистон Давлат филармонияси составида афғон рубоби чертиб, санъат шинавандалари дилини хушнуд этиб келмоқда.

— Ўша вокзалда кўрганим Роҳатой опангиз билан шу пайтда танишгандим, — дейди Умаржон ака ҳаёлан ёшлик йилларига қайтиб, — Тошкентга келишимиз билан тўй қилдик. Мана, у хонанда, мен солист, чорак асрдан зиёдроқ бирга ишлаб, бирга яшаб келяпмиз. Қизларимиз Ҳалима мактабгача тарбия педагогика билим юртида, Раҳима Глиэр номли музика мактабининг 11-синфида, ўғлимиз Музаффар эса университет шарқ факультетининг 2-курсида таҳсил кўришяпти. Турмушимиздан хурсандман.

— Менинг қўлларим тор ва қуролни навбатма-навбат ушлади, — дейди Умаржон ака, — Лекин, эндиги авлодларнинг қўлида фақат тор янграсин!..

Ҳабибулла **ОЛИМЖОНОВ.**

ЯХШИ ДАМ — МЕҲНАТГА ҲАМДАМ

ЗАВОД ДАМ ОЛИШ ЗОНАСИ

Кунлар жўнашиб, баҳор ўз сеҳрини борлиққа энди-энди ёя бошлаганда Янгийўл районидаги Назарали Ниёзов номли колхознинг Киров участкасига шаҳардан қурилиш материаллари ортган машиналар қатнай бошлади. Кўп ўтмай қурувчилар ҳам етиб келишди.

Илгари қаровсиз ташлаб қўйилган каттагина табиий кўл бўйида иш қизиб кетди. Баланд-паст ерлар текисланиб, йўлкалар олинди. Шу ерлик боғбон Турдиали ака Турдиқулов кўмагида 800 тупдан зиёд терак, кўп миқдорда мевали ва серсоя дарахт кўчатлари экилди, гулзорлар ташкил қилинди.

Қурувчилар, айниқса ғайрат кўрсатиб ишлашди. Тез кунда бўм-бўш сайҳонликда бир неча дам олиш биноси, сув бўйида эса шинам шийпончалар қад кўтарди. Теннис, волейбол, футбол майдончалари барпо қилинди. Йўлкаларга қум тўшалди, электр чироқлари ўрнатилди.

Ҳозир мана шу ўзлаштирилган, эндиликда катта кўркам боққа айланган икки ярим гектарлик дам олиш зонасида Тошкент трактор-йиғув заводининг ишчи-хизматчилари ўз оила аъзолари билан биргаликда роҳатланиб дам олишаяпти.

Ёзнинг шу жазирама кунларида соф ҳаво, муздек кўл қўйнида, сол-салқин хиёбонларда ҳордиқ чиқариш қандай гаштли! Бу ерда кишиларнинг яхши дам олишлари учун ҳамма шароит муҳайё. Айниқса, катта кўлда мириқиб сайр қилишга не етсин! Иккита моторли ва 15 та эшкакли қайиқ дам олувчилар ихтиёрида. Бу ерда ташкил қилинган ошхона ҳамда буфет хизматидан барча мамнун.

— Заводда ишчиларимизнинг дам олиш графигини тузиб чиққанмиз, — дейди ишчилар комитетининг раиси Ю. Т. Килин, — ҳар шанба ва якшанба кунлари 130—150 киши мазкур манзилгоҳда ҳордиқ чиқараяпти. Уларга махсус автобуслар бириктиб қўйилган. Ишчиларимиз бу ерда фақат дам олиш кунларидагина эмас, бошқа вақтларда ҳам ҳордиқ чиқара оладилар.

Завод маъмурияти дам олиш зонасини тағин ҳам обод қилиш, кишиларнинг яхшироқ ҳордиқ чиқаришлари учун янада кенгроқ имкониятлар яратиб бериш тадбирларини кўрмоқда. Бу ерда яқин кунларда ҳамма қулайликларга эга бўлган яна бир неча дам олиш бинолари қуриб битказилади. бир йўла 200—250 киши ҳордиқ чиқариш имконига эга бўлади.

Х. НОСИРОВ.

ОРОМГОҲ ЖОЙЛАР

«Узбекхиммаш» заводи маъмурияти ишчиларга ажойиб совға тақдим этди. Бўстонлиқ районининг Қоракўл дарасида қурилаётган завод дам олиш зонаси фойдаланишга топширилди.

Бу ерда қурилган кенг ва ёруғ уйлар тўла электрлаштирилган. Теварак-атроф ободонлаштирилиб, водопровод суви билан таъминланган. Энди ишчи ва хизматчилар ҳар шанба ва якшанба кунлари ўз оила аъзолари билан бу ерда бемалол хордиқ чиқариб қайтмоқдалар. Ишчиларнинг тоғ томон туристик юришлари ҳам тез-тез уюштириб турилибди.

О. ЛЕВАК,
Чирчиқ шаҳри.

АҲОЛИГА ҚУЛАЙЛИК

«Дамачи» совхози меҳнаткашлари яна бир қулайликка эга бўлдилар: «Беруний майдони — Дамачи маршрути бўйлаб автобуслар қатнай бошлади. Бу янгиликдан айниқса совхознинг 2-бўлими ишчилари мамнун бўлмоқдалар.

О. РАҲМОНОВ,
Калинин райони.

КОЛХОЗЧИЛАР МАМНУН

Ҳамид Олимжон номли колхозда ободончилик ва қурилиш ишлари кенг қўламда олиб борилмоқда. Яқинда колхоз марказида икки қаватли типовой ҳаммом биноси ишга туширилди.

Бундан ташқари «Еттиуруғ» участкасида артезиан қудуғи қазиш ишлари ҳам жадал давом эттирилмоқда. Ҳозирча колхознинг беш участкасида артезиан қудуқлари ишлаб турибди.

С. МУСТАФОЕВ,
Оққўрғон райони.

ҲАЁТГА ЙЎЛЛАНМА

Область давлат педагогика институти республикамизнинг энг кенжа олий ўқув юртларидан бири ҳисобланади. Ҳозирги кунда бу билим даргоҳида мингга яқин студент таълим олмоқда.

Яқинда институтни 140 студент тамомлаб чиқиб мустақил ишлаш учун ҳаётга йўлланма олди. Янги ўқув йилида 250 студент қабул қилинади. Ҳозир институтда янги ўқув корпуси қурилмоқда. Янги ўқув йилигача 10 минг сўмликдан кўпроқ ўқув қуроллари ва бошқа жиҳозлар сотиб олинади.

О. САЙДАМИНОВ.
Ангрен шаҳри.

ЯНГИ ХОРДИҚ МАСКАНИ

Дарвозадан кириб борар эканмиз, шодиёна кечага тайёргарлик кўрилаётганлигининг гувоҳи бўлдик. Маълум бўлишича, лагерь очилиш маросимининг устидан чиққан эканмиз.

Ҳовли ёшлар ва ота-оналар, узоқ-яқиндан келган меҳмонлар билан тўлган. Бахтиёр ўғил-қизлар майдонда саф тортишган. Барабан садолари остида колхозлараро пионер лагерининг байроғи кўтарилди.

Тантанали йиғилишни янги пионер лагерининг бошлиғи ўртоқ Ҳайдарали Тўрақулов очди.

— Районимизда очилган пионерлар лагерига машҳур пахтакор Мустафо Чачи номи берилди,— деди Ҳ. Тўрақулов сўзида давом этаркан, — Бу ерда сизларнинг мириқиб дам олишингиз учун барча қулайликлар муҳайё этилган.

Дарҳақиқат, лагерь манзарали жойга ўрнилашган. Шинам хоналар, ўйин бурчаклари, пляж, кутубхона... Ўқувчиларнинг мириқиб дам олишларини ташкил қилишда бош пионервожатийлар Малоҳат Толипова, Фарида Ғозиева ва Неля Михайловаларнинг ҳиссалари катта бўлаяпти.

Келгусида Оҳангарон дарёси бўйида спорт майдони ташкил этилади. Боғлар тартибга келтирилиб, ёшларнинг чинакам маданий ҳордиқ чиқарадиган масканига айлантирилади.

Д. УСМОНОВА,
Э. ҒУЛОМБОЕВ,
Оққўрғон райони.

Қибрай дам олиш уйи ҳам шаҳарликларнинг энг қулай ва севимли ҳордиқ масканларидан бирига айланиб қолган. Суратда: дам олиш уйида.

М. Нуриддинов фотоси.

ИССИҚКЎЛ БЎЙЛАБ

ЙЎЛ ХОТИРАЛАРИ

Инсон ўзининг ҳаётий эҳтиёжларини табиатдан олади. Айни вақтда табиат инсонга хордиқ ва шифо ҳам беради.

Тоғларга кўтарилиш, ўрмонларда бўлиш, кўл ёки денгиз соҳилларида сайр қилиш инсоч саломатлигини мустаҳкамлайди, унга руҳий тетиклик беради, ўз куч ва имокониятларига ишончни орттиради.

Иссиқкўл табиат эҳсон этган мўъжизалар масканидир. Иссиқкўл ўзининг ложувард-зумрад рангли манзараси билан дунёдаги машҳур Женева кўли билан рақобатлаша олади. Аммо, у Жечевадан беш марта катта.

Кўричишининг гўзаллиги, ҳавосининг мусаффолиги, саҳий қуёш нури, чўмиладиган ажойиб жойлар, атрофдаги тоғлар, ўрмонлар ва қорли чўққилар сайёҳларни кўпдан буён ўзига мафтун этиб келади.

Иссиқкўл атрофидаги жойлар Қрим ва Кавказнинг Қора денгиз соҳилларидан қолишмайди.

Иссиқкўлга бориш қийин эмас. Тошкентдан Иссиқкўлнинг ғарбий соҳилида жойлашган Рибачье шаҳригача поездда борилади. Автобус Тошкентдан Фрунзега мунтазам равишда қатнаб туради. Фрунзедан ва Рибачьедан Иссиқкўлнинг атрофидаги деярли барча диққатга сазовор жойларга автобусда бориш мумкин.

Иссиқкўл денгиз юзасидан 1600 метр балачдда жойлашган бўлиб, катталиги жиҳатидан дунёдаги кўллар ичида йигирма учинчи ўринда туради. Чуқурлиги жиҳатидан эса у бешинчи ўринда. Энг чуқур жойи 702 метр. Иссиқкўлнинг ҳажми Орол денгизиникидан 11 марта кичик бўлсада, сувнинг миқдори 1,7 марта кўп.

Иссиқкўл шарқий қисминичг табиати айниқса гўзал.

Саёҳатни Рибачье шаҳридан Иссиқкўлнинг шимолий соҳиллари бўйлаб бошлаган маъқул. Шимолий соҳил бўйлаб Рибачьедан Пржевальск шаҳригача 217 км.

Рибачьедан Чўлпон Отагача бўлган оралиқда кўкаламзор жойлар кам учрайди. Йўл шарққа томон гўзаллашиб боради. Рибачьедан 79 км йўл юрилгач Чўлпонота қишлоғига кириб келинади.

Чўлпонота болалар санаторийси — «Қирғизистон Артеки» жойлашган. Катталар учун эса «Мовий Иссиқкўл» санаторийси ишлаб турибди. Бу ерда дам олиш ва даволаниш учун барча имкониятлар бор. Ҳавоси анча салқин, майин ва ёқимли. Ёз ойларида соҳилга яқин жойда кўл суви 20—22° даражада. Яқин келажакда бу ерда бир пайтнинг ўзида 13,5 минг киши дам оладиган ва даволанадиган бўлади. 50 мичг кишилик аҳолиси бўлган янги замонавий шаҳар қад кўтаради.

Рибачьедан 131 км шарқда, Иссиқкўл соҳилида Ананьев қишлоғи жойлашган. Соҳилда «Иссиқкўл» туристик базаси жойлашган.

Иссиқкўлнинг энг шарқий чеккасида Туп қишлоғи бор. Йўл бу қишлоқдан ўтгач, жанубга кескин бурилади ва кўп ўтмай Пржевальск шаҳрига кириб борилади.

Пржевальск (собиқ Қоракўл) — Фрунзедан деярлик 400 км шарқда, денгиз юзасидач 1774 метр баландликда жойлашган.

Пржевальскни катта бир боғ, дейиш мумкин. Ҳар бир кўчанинг икки четида баланд (30 метрли) бўйли, икки-уч қулоч йўғонликдаги тераклар қад кўтариб туради.

Пржевальск шаҳридан 9 км шимолда, худди Иссиқкўл ёнидаги тепаликда, дарахтзор парк ўртасида Н. М. Пржевальскийнинг музейи ҳамда унга қўйилгач ёдгорлик бор.

Пржевальск шаҳрининг атрофида гўзал, хушманзара жойлар кўп. Шаҳардан 28 км ғарбда, денгиз юзасидан 2300 метр баландликда машҳур «Жети Огуз» («Етти ҳўкиз») курорти жойлашган. Пржевальскдан курортга мунтазам автобус қатнаб туради.

Худди курорт олдида, Тянь-Шань қарағайзорлари орасида катта еттита қизил қоя қад кўтариб туради. Уни қирғизлар «Жети Огуз» деб атайдилар. Дарҳақиқат, бу қояларнинг кўриниши баҳайбат еттита ҳўкизни эслатади.

Бу етти баҳайбат қизил қоя ҳақида шундай афсона бор. Уч оғайнининг подасидан еттита бузоқ йўқолган. Бир неча йилдач кейин бу бузоқлар яйловларда юравериб шу қоялардек баҳайбат бўлиб етилади. Оғайнилар бу баҳайбат ҳўкизларни топадилар, уларни ўртада бўлиб ололмайдилар. Оға-инилар ва уруғлар ўртасида низо чиқиб, у узоқ давом этади. Бу низони ислоҳ қилиш учун бир табаррук зот ҳассасини ерга урганда у ҳўкизлар қояга — тошга айланиб қолган эмиш. Низо вақтида тўкилгач қон қоя ва унинг атрофини қизил рангга бўяган, оналар, бевалар ва болаларнинг тўкилган кўз ёшлари ер остидан шифобахш булоқ тарзида оқиб чиқа бошлаган.

Жети Огуз водийсининг шифобахш этувчи асосий омили, — тоғ иқлими ва радиактивлашган 33°—43° ли булоқлардир. Бу курортда бўғин, умуртқа касалликлари ҳамда асаб хасталиклари даволачади.

Жети Огуз водийсида дарё ёқалаб юқорига кўтарилган сайин қуюқ қарағайзорларни, табиат кучи билан яратилган ажойиб шаклли қояларни, кенг яйловларни кўрасиз. Ҳаётингизда мутлақо эсдан чиқмайдиган бой хотира ва руҳий тетиклик билан қайтасиз. Табиатнинг яратувчилик кучига тан берасиз.

Иссиқкўл атрофида яна Оқсув, Барсхон каби ажойиб жойлар ҳам бор.

О. МЎМИНОВ.

Пойтахтимиздаги 211-мактаб қучоғида ёшларнинг каникули кўнгилдагидек ўтмоқда. Кўплаб тўгараклар ишлаб турибди. Мактаб ўқувчилари қизиқарли деворий газеталар чиқаришмоқда. Суратда: 3-синф ўқувчиси М. Турдибоева (чапда) ва дружина советининг раиси М. Жўраева китоб мутолаа қилишмоқда.

Ю. СОДИҚОВ фотоси.

Спорт

ТОШКЕНТЛИК ЎҚУВЧИЛАР ҒОЛИБ

Ўзбекистон ССР Маориф министрлигининг мажлислар залида республика мактаб ўқувчилари XXII спартакиадаси тантанали равишда ёпилди. Тошкентнинг энг яхши спорт базаларида республикамизнинг навқирон авлоди спортнинг 14 тури бўйича қизғин кураш олиб борди. Бу спартакиада оммавийлиги билан аввалгиларидан ажралиб турарди. Унинг стартларига бир ярим миллион ўқувчи йигит-қизлар чиқишди. Улардан 2 мингдан ортиғи спартакиаданинг ҳал қилувчи «жанг»ларида қатнашишди.

Аввалги йиллардаги каби бу сафар ҳам Тошкент шаҳрининг мактаб ўқувчилари ҳаммадан яхши натижага эришдилар. Улар 13 марта биринчи ўринни олишди. Фақатгина стол теннисида учинчи бўлишди. Жами 166 очко тўплаб ғолиб чиқишди. Тошкентликларга маориф министрлигининг ва республика физкультура ва спорт комитетининг кўчма соврини ва биринчи даражали дипломлари топширилди. Иккинчи ўринни Тошкент область командаси олди (135,5 очко). Учинчи мукофотли ўринга буxороликлар чиқишди (128 очко).

Спартакиада ғолибларидан республикамиз терма командаси тузилди. Бу команда келгуси йили Киев шаҳрида бўладиган 12-Бутуниттифоқ ўқувчилар спартакиадасида қатнашиш учун тайёрланади.

Спартакиаданинг якунланиш маросимида Ўзбекистон ССР Маориф министрининг ўринбосари ўртоқ И. Тўхтахўжаева сўзлаб ёшларга ўқишда ва спорт ишларида янги муваффақиятлар тилади.

ҚУРЪА ТАШЛАНДИ

Женева шаҳрида Европа клуб турнирларининг 1/16 финалига қуръа ташланди. СССР чемпиони ЦСКА футболчилари Стамбул шаҳрининг таниқли клуби — Туркия чемпиони «Галатасарай» билан учрашадиган бўлди. Кубок эгалари кубоги мусобақасида Москва динамочилари Грециянинг «Олимпиакос» клуби билан беллашадилар. Ниҳоят, янги УЕФА кубоги мусобақасида (у Ярмаркалар кубоги ўрнига ўтказилади, Москва спартакчилари Чехословакиянинг «Кошица» футболчилари билан ўйнайдилар. Ҳамма командалар икки мартадан — ўз уйларида ва меҳмонда ўйнайдилар. Бу ўйинлар сентябрь ойида бўлади.

93 МАМЛАКАТ ҚАТНАШМОҚЧИ

1974 йилда бўладиган жаҳон футбол чемпионатида қатнашиш истагини билдириб, 93 мамлакатдан ФИФАга ариза тушди. Бу ўтган ҳамма чемпионатлардагидан анча кўпдир.

17 июль куни Дюссельдорф (ГДР) шаҳрида жаҳон чемпионатининг саралаш ўйинларига чек ташланади.

ДАЪВОГАРЛАР МУСОБАҚАСИ

Жаҳон шахмат чемпионлигига даъвогарларнинг ярим финал мусобақалари бошланди. Петросян—Корчной матчида икки ўйин ўйналди. Иккаласи ҳам дуранг бўлиб тугади. АҚШнинг Денвер шаҳрида Фишер-Ларсен беллашмоқда. Биринчи ўйинда Фишер ютди.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
13.00 дан — Москва кўрсатади.
ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ
19.00 — Кўрсатувлар программаси.
Рус тилида: 19.05 — Ўқувчиларнинг XXII республика спартакиадаси кундалиги, 19.25 — «Ахборот» информацион программаси.
Ўзбек тилида: 19.40 — Адабий театр. А. Ҳожи. «Волга уйғоқ», 20.10 — «Ахборот» информацион программаси, 20.25 — «Жиноят ва жазо (бадиий фильм, 2-серия, рус тилида), 22.00 — РАНГЛИ ТЕЛЕВИДЕНИЕ ПРОГРАММАСИ (Тажриба кўрсатуви).
МОСКВА КУРСАТАДИ
22.30 — Футбол бўйича СССР биринчилиги. «ДИНАМО» (Москва) — «АРАРАТ» (Ереван). 00.15 — «Вақт» информацион программаси.
ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ
Рус тилида: 18.00 — «Ёшлик» студияси кўрсатади, 18.30 — Линогравюра усталари.
19.00 дан — Москва кўрсатади.
ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ
22.30 — «Паспортсиз киши» (бадиий фильм, ўзбек тилида).
УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА
Ҳаётнинг бир куни — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).
Шер ҳамлага ҳозирланмоқда — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖВА», «СПУТНИК», «МОСКВА» ((кундуз ва кечқурун), «ВОСТОК», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).
Сариқ чемоданнинг саргузаштлари — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10, кундуз 3.20 ва кеч 8.20 минутларда), «СПУТНИК» (кундуз соат 11 ва кеч 7 да).
Асримиздан миллион йил илгари — НАВОИЙ номли (кундуз соат 11.40, 5 ва кеч 10 да).
Кунгабоқар — ҲАМЗА номли (тоқ соатларда).
Ёввойи қалб — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).
Александр Пархоменко (эрталаб соат 10 да). Ўтмишдан садо (тоқ соатларда): — «КЎКЧА».
Асосий зарба — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).
Сумбул сочли гўзал Варвара — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).
ЁЗГИ БИНОДА
Квартир — «РАКЕТА».
Том Жонс (2 серия) — ТЕЛЬМАН номли.
Шер ҳамлага ҳозирланмоқда — «ФЕСТИВАЛЬ».
Ҳаётнинг бир куни — «ХИВА».

А. С. ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА
ҲАР КУНИ КЕЧ СОАТ 8 ЯРИМДА
АНДИЖОН ШАҲАР МАДАНИЯТ БЎЛИМИ 2-СОН МАДАНИЯТ УЙИ ДОРБОЗЛАРИНИНГ
КАТТА ДОР ЎЙИНЛАРИ
Дор тагида Усмон НИШОНБОЕВ раҳбарлигида қизиқчилик, тош, от ва ёғочоёқ ўйинлари.

«ЎЗБЕККОНЦЕРТ»
СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
16, 17, 18 ИЮЛЬ КЕЧ СОАТ 8 ЯРИМДА
II-РЕСПУБЛИКА АСКИЯЧИЛАР КОНКУРСИ ҒОЛИБЛАРИ ИШТИРОКИДА
КАТТА КОНЦЕРТ
АСКИЯ ВА КУЛГИ КЕЧАСИ
ҚАТНАШАДИЛАР:
АСКИЯЧИЛАР:
ИЖРОҚУМ БУВА
Турсунбува АМИНОВ (Қўқон).
Ғойиб ака ТОШМАТОВ (Фарғона), Абдулҳаймахсум ҚОЗОҚОВ (Қўрғонтепа), Мамажон ака МАДАМИНОВ (Қорасув), Раҳматулла ака ЯШАРОВ (Асака), Ғуломжон РУЗИБОЕВ (Асака), Мадамин ЮСУПОВ (Марғилон), Неъматжон ТОШМАТОВ (Қўқон), Йўлдошхон НОСИРОВ (Қўқон), Зайнобиддин ЮСУПОВ (Марғилон).
ХОНАНДА ВА СОЗАНДАЛАР:
1-РЕСПУБЛИКА БАХШИ ШОИРЛАР КОНКУРСИНИНГ ҒОЛИБЛАРИ:
Олим ҲАҚҚУЛОВ (Иштихон), Қодир РАҲИМОВ (Ғузор), Шодмон ҲОЛИЕВ (Жарқўрғон), Раҳмат ИМОМОВ (Рометон):
Узбекистон ССР да хизмат кўрсатган артистлар: Олмахон ҲАЙИТОВА, Қувондиқ ИСКАНДАРОВ, Жуманазар БЕКЖОНОВ;
Солистлар: Комилжон БАРАТОВ, Ойхон ЁҚУБОВА, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Жамила ҲАМИДОВА, Шариф ҚУРБОНОВ ва бошқалар.
ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ
Билетлар сотилмоқда.
Концерт залига кандицион ҳаво бериб турилади.

КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ БЎЙИЧА ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОНТОРАСИ

ИНТЕГРАЛ
ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМИНИ
12 июлдан бошлаб
Тошкент область ва шаҳридаги кинотеатр экранларига чиқаради
Сценарий муаллифи ва постановкачи режиссёр — Ҳожи АХМАР.
Бош оператор — Александр ПАНН.
Постановкачи-рассом — В. ДОБРИН.
Композитор — Б. ТРОЦЮК.
Ролларда: Рустам САДУЛАЕВ, Ҳамза УМАРОВ, Шуҳрат ЭРГАШЕВ, Гамила АҲМЕДОВА, Д. НИЗОМХЎЖАЕВ, Р. ИБРОҲИМОВА, М. ҚАЮМОВ, Г. ГРУШИНАЛАР қатнашадилар.
ФИЛЬМ ЁШЛАР ҲАЁТИГА БАҒИШЛАНАДИ
«Узбекфильм» киностудияси маҳсулоти.
Фильм премьераси ва ижодкорлари билан учрашув Санъат саройида 11 июль кеч соат 7 ва 9.15 минутда ўтказилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В36495. Редактор ўринбосарлари — В35885. В37916. Масъул секретарь — В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936, Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786. Партия турмуши. Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050. Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761, ҳатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34045. Эълонлар бўлими — В35142. Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Р —04237. ИНДЕКС — 64697. № А—1787